

TOMVS TERTI-
VS DESPAVTERII GRAMMATI-
CES, HABENS PROSODIAM ET ARTEM
*versificatoriam, non solum in methodum
coactam, verum etiam in multis lo-
cis emendatam, ac restitutam
per Ioannem Erueruel-
dem Monhemium.*

ANTVERPIAE,
Apud Martini Nutij Viduam,

Anno M. D. LXIII.

ALOPECIVS AD

pubem rei metricæ studiosam.

Accipe, Monhemius quod dat tibi, fronte serena
Qui vases Larios discere Tyro cupis.
Condidit egregium (fateor) Niniuita volumen,
Quo vix de metrica doctius arte legis.
At iubet ingenij censor puerilis acutus
Flaccus, præceptum quodlibet esse breue.
Quod Despauterius minus obseruasse videtur,
Fortè quòd is doctis scripserit ista viris.
Temperat ecce tuus calamum Eruerueldius annis
Et versus facili te breuitate docet.
Vt taceam auctoris mendas, quòd sustulit idem
Vtq; solent homines, sicubi lapsus erat.
Quin tibi nolo fidem faciam, nisi tute libello.
Quem damus, inspecto, testificeris idem.

ILLVSTRISSIMO

GENEROSISSIMO'QVE VIRO DO-
mino, D. Ioanni, Comiti in Epstein Mintzenberch,
& Dietz metropolitane Ecclesie Colo-
niensis Scholastico, &c. S.

MNES eruditi viri, qui de scholis in-
stituendis vnquam aliquid scripserunt,
Comes generosissime hoc magna ac
singulari quadam diligentia præcipe-
re solent, vt ludi literarij moderatores,
non solùm adolescentibus sibi cõmis-
sis Poëtas, quos Plato diuino quodam
furore concitatos scribit, prælegant atque exponant, ve-
rum etiam suos in versibus conscribendis præcipuè exer-
ceant. Quid enim poëtices studio ad præparandam elo-
quentiam vtilius? quid excellentius? quid honestius? quid
deniq; diuinius? Quod auctore Cicerone, adolescentiam
agit, senectutē oblectat, secūdas res ornat, aduersis profu-
gium ac solatiū præbet, delectat domi, non impedit foris,
pernoctat nobiscum, peregrinatur, rusticatur. Huc adde,
quòd veteres illi deos credebāt placabiliores, si eos versi-
bus adorarent: ait enim Horatius: Carmine dij superi pla-
cātur carmine Manes. Regius quoq; Dauid Psalteriū nu-
meris poëticeis concinnauit. Quod (Hieronimo teste) in
morē Horatij Flacci, & Pindari, nunc iābo currit, nunc Al-
chaico personat, nūc Sapphico tumet, nūc semipede ingre-
ditur. Iosephus præterea & Origenes libros Esaiæ, & Iob
& Solomonis apud Hebræos hexametris & pentametris
versibus compositos, decurrere testantur. Quare nostri
officij esse arbitrabar, vt & discipulos meæ fidei concedi
ret ad sacrum hoc studium præpararem. Circūspiciebam
autem quem potissimū auctorem in hac re illis propone-
rem, ex quo perfectè omnia, quæ ad hanc sacrosanctā ar-
tem requiruntur, perdiscerent. Nemo certè inter Latinos
occurrebat, qui plenius aut copiosius quidquam de re me-

DE ARTE VERSIFICATORIA

trica ediderit, quæ Despauterius. Quem tamen, ob nimiam illam prolixitatem, puerili ætate minime conuenire, ne dicam officere, considerabam. Vnde prorinus sic mecum cogitare cœpi, in studiosis adolescentibus rem facturum frugiferam, si in methodum illius librû contraherem. Ceterum ubi hunc laborem subire cœpi, tot mihi difficultates occurrebāt, ut ferè animam induxerim cœptû opus deserere, multa enim offendimus ab auctore ipso nõ satis animaduersa, multa nõ recte tradita, vel poetica culpa ac vitio librariorû deprauata. Nam ut è multis pauca quædam exempli gratia adijciam. Contendit noster Despauterius, Sophron, Sophroniscus, Sophronium, Sophrosyne, & similia primam syllabam correptam habere, atque omnia scribi apud Græcos non per *ωμίζα*, sed paruum, adducitque carmen Martialis. Tanta tibi est animi probitas orisque Sophroni: ubi primû corripitur, alterum producit, contra scripturæ rationem, qua *σωφρόνις* apud omnes scribitur. Fortasse vel versus ipse vel nomen utique illud corruptum ac vitiatum est. Nam ceteri omnes Poëtæ, tam Latini quam Græci, primam illorum nominum producunt, & secundam corripunt. Terentius in Eunuchis, Ne vim facias vllam in illam Thais. Ego eo ad Sophronam. Et in Phormione, Concede hinc à foribus paululum istorsum sodes Sophrona Sic apud Sophoclem:

ἄ πάντας ἀνθρώπους τοὺς δὲ σῶφρονας:

Trochaici sunt Tetrametri Catalectici. Et in Epigrammatis
 οὐδὲν σωφροσύνης τιμῆριον ἐὶ πρόδηλον.

Et rursum in ipsidem.

Σωφροσύνη καὶ ἔρως κατ' ἵναντίον ἀλλήλοισι.

Sic labo, as Despauterius variare primam adserit, adductus auctoritate Lucretij & Iunenci, apud illû enim libro sexto nõ labat (ut Despauterius putat) sed cumulabat vna dictione legendum est, hûc in modum: Id quæ vel in primis cumulabat funere funus. Et hanc lectionem etiam sensus postulat. Apud hunc autem non labat, sed lapsat in emendationibus libris legitur, in passione hoc versu: Spiritus iste viget, sed corpus debile lapsat. Verum longum foret singula enumerare, quæ inter abbreviandum vel emendandum ac restitutum, vel suppleuimus. Porro cû hoc opus absolut-

absoluimus, cogitabam mecum, cuinam potissimum hunc meum qualemcunque etiam laborem nuncuparem (nam is mos a Iouis sæculo initium, teste Lactantio, habuit, ut bonarum artium studia principibus viris dedicarentur) tua certè celsitudo Comes illustrissime quoquò me vertebam occurrebat. Dum tamen tuam dignitatem exactius confidero, antiqua illa stemmata, præclaras maiorum imagines, ditiones amplissimas, diuitias, titulos, clientelas, taceo morum probitatem, integritatis candorem, fideique dexteritatem taceo & ceteras virtutes pene infinitas, iustitiam, modestiam, mansuetudinem, clementiam, liberalitatem, facilitatem, humanitatem, &c. Intellexi hoc exiguum, ebarraceumque munusculum longè esse infra celsitudinem tuam. Verunt agricolæ Dijs lacte supplicare consueuerunt, & non habentes thura, mola salsa, ut inquit Plinius, litabant, nec id superis, ut opinor, ingratum. Quidquid igitur est quantumcunque est, hilari vultu, & serena fronte tua celsitudo suscipiat, quaeso. Vale ornatissime generosissimeque Comes,

Tux celsitudinis.

deditissimus cliens,

Ioannes Eruerueldius Monhemius.

TOMVSTERTIVS

DE SPAVTERII GRAMMATICIS

ces de Profodia & arte versificatoria.

Carmē

Pes.

Disyllabodeutuo.

Octo trisyllabi.

Profodia, carminis est & accentus notitia. Carmen, est oratio strictiori pedum lege coercita, & ornatissimum dicendi genus. Pes est certa syllabarum constitutio, temporibus ac numero variata, ut Deus. Vnica syllaba pes esse nequit, nec plures quàm sex. Spondæus constat duabus longis: ut dotes. Sic dictus *παρὰ τὴν σπυδῆν*, id est à libamine, quòd eo pede sacrificantes utebantur. Pyrrichius duas breues habet, ut Deus. Qui ob concitationem à pyrriche militari saltatione nomen accepit. Trochæus ex prima longa & altera breui conficitur: ut mater, à *τρίχην*, id est currendo, quia volubilis est, & in quandam quasi concitationem cursuri instar, è longa in breuem fertur. Iambus ex prima breui, & altera longa constat: ut doces, *παρὰ τὸ ἰαμβίζην*, id est ab insectando dictus. Nam ad contumeliam inuentus est. Molossus tres longas complectitur: ut Mæcenas, dicitur à molossa Epirotica saltatione lenta & tarda. Tribrachys tribus breuib; constituitur: ut dominus, dictus, quasi tres breues continens. *βραχὺς* enim breuis dicitur. Dactylus ex prima longa & duabus postremis breuib;: ut scribite, dictus à digiti similitudine, què Græci *δάκτυλον* vocant: in quo item post primum articulum longum, duo breues sequuntur. Anapestus post duas priores breues, ultimam longam habet. Dicitur ab *ἀναπαύειν*, quod sono reciproco repercutiat dactylum. Bacchius pes à concitatione & impetu dictus, incipiens ex prima breui & duabus longis: ut honestas. Antibacchius, bacchio contrarius duabus longis & ultima breui, perficitur: ut audite. Amphimacer, quasi vtrinque longus: nam inter duas longas, mediam breuem inserit: ut trinitas. Amphibrachys, quasi vtrinque breuis: nam inter primam & postremam breues, mediã longã interponit: ut venite. Dispondæus pes est

est duplici spōdæo cōstās: vt Meccænares. Proceleusmaticus quatuor breuibus syllabis cōstituitur: vt ariete à πρῶτη *Quadrī*
 λύτῃ, id est adhortādo & suadendo dictus. Apra est enim *syllabi*
 adhortationi festinatio. Ditrochæus, duobus trochæis ab- *sed-*
 soluitur: vt cātilena. Choriābus, ex trochæo & iābo cōsti- *cim,*
 tuitur: vt nobilitas. Antispastus, ex iābo & trochæo: vt le-
 gebamus. Dijambus, qui duobus iābis absoluitur: vt bea-
 ritas. Pæon, syllabis quatuor constat, quarū vnica semper
 longa est: vel prima, & pæon primus dicitur: vt multiuolus.
 Vel secūda, & pæon secundus appellatur: vt Colonia. Vel
 tertia, & pæo tertius vocatur vt veniatis. Vel quarta, & pæo
 quartus dicitur: vt celeritas. Dictus est autē pæo vel ab in-
 uentore, vel ab Apolline, cuius laudes hoc metri genere
 decātabantur. Epitritus pes semper vnicā habet breuē. Si
 primā, Epitritus primus dicitur: vt amauerūt. Si secundam,
 Epitritus secundus est: vt cātilenæ. Si tertiā, Epitritus ter-
 tius vocatur: vt discordiæ. Si quartā, Epitritus quartus no-
 minatur: vt audiuiſtis. Nomen habet Epitritus, quod sem-
 per supra tertiā syllabā accedat quarta, à tribus alijs quan-
 titate differens. Ionicus à maiori, ex Spondæo & Pyrrhi-
 chio connectitur: vt præconium. Ionicus à minori, ex Pyr-
 rhichio & Spondæo componitur: vt Diomedes. Dictus au-
 tem Ionicus, eo quòd Iones eo vsi fuerunt.

Tempus est debita prolationis mensura. Syllaba breuis *Tēpus.*
 vnicum tempus, longa verò duo tempora habet.

Hexametrum senis carmen pedibus sit, & vsq;
Dactylus est quintus, sextam sibi vult regionem
Spondæus: reliquisq; locis sit vterlibet horum. *Hexa-*
metrū
carmē.

Carmen hexametrum sex pedibus constat, quintus lo-
 cus dactylum sibi perpetuum vendicat, sextus verò spon-
 dæum, reliqui hunc vel illum:

Hæc te legitimè docui: nam sepè Poëtæ
Ipsa minus seruant: tu quanta licentia cautus
Est permissa, vide, ne quando turpiter erres.
Nanq; rei grauitas, quinta in regione locauit
Spondæum, veluti magnum Iouis incrementum.
Datq; pedes alios Maro, tu puer elige legem.

DE ARTE VERSIFICATOR.

Heroici versus pedes legitimi sunt, Dactylus & Spon-
dæus, admittuntur tamen nothi, id est illegitimi per poëti-
cam licentiam, quam cauebis, quia rara occurrit. Nec nisi
in magnis operibus eorum Poëtarum, qui extra omnem
inuidiæ aleam positi sunt. Poëtae itaque in quinta regione
aliquando spondæum locant, vbi rei grauitas & maiestas
significatur: tamen id raro est faciendum, nec vnquam in
epigrammate. Virgilius: Constitit atque oculis Phrygia a-
gmina circumspexit: sed fermè dactylus tum quartum lo-
cum vendicat. Quandoq; sexto loco est dactylus, sed vix,
nisi hypermeter locum habeat. Idem: At tuba terribilem
sonitum procul excitat horrida. Reperiuntur & alij pedes
in diuersis locis hexametri, quod cauebis, nisi tantus fue-
ris, quanti hi apud quos reperiuntur.

*Vltima cuiusq; est communis syllaba versus,
Ne credas esse in sexta regione trochæum.*

Vltima syllaba cuiuscunq; versus est anceps, id est, com-
munis siue ad placitū: ideo licet vltima hexametri videa-
tur breuis, non tamen est trochæus.

Per pentemimerim breuis est producta licenter.

Pentemimeris est, vbi post duos pedes manet syllaba,
partem orationis finiens, veluti: Omnia vincit amor. Cu-
iusmodi syllaba inuenitur licenter produci, si naturaliter
sit breuis, ne dicatur tercio loco esse iābus: hac licētia par-
cè vtendum est, minus tamen vituperanda est, vbi syllaba
in consonantem desinit, quàm vbi in vocalem. Virgilius:
Nostrorum obruimur, oriturq; miserrima exdes. Heroica
maiestas in primis diligit plurimum in se versuum implica-
tionem, quam catenam appellant, ita vt ante tres aut qua-
tuor versus, rarò sensus perficiatur. Tale est principiū ter-
tij Aeneidos: Postquam res Asiae Priamiq; &c. Nonnun-
quam tamen pulcherrimum fuerit, egregiam aliquam sen-
tentiam vnico versu concludere. Veluti: Tantæ molis erat
Romanam condere gentem. Elegans censetur heroicum,
vbi nullus pes est, integra dictio, vt Iustitiaq; dedit gēti
frenare superbas. Politissimū verò, quod in principio ha-
bet spondæum non finientem orationis partem, sequenti-
bus duobus dactylis in hunc modum: Dese cisse videt sua

nunc promissa reposci.

Definit pulcre in trissyllabam, nec maiè in dissyllabam, durius autem in tetrasyllabam, pentasyllabamque dictionem: durissimè vero in monosyllabam, nisi enclitica sit, aut animalis nomen, aut nisi monosyllaba præcedat: vt Procumbit humi bos. Quintus etiam pes durè in dissyllabam exit.

*Pentametrum vult quinque pedes, pes tertius esto
Semper spondæus, quartus quintusq; anapæstus.
In reliquis spondæus erit vel dactylus, vt vis.*

Penta-
metrū
carmē.

Pentameter versus constat quinque pedibus, quorum tertius semper spondæus est, quartus & quintus anapæsti, reliqui spondæi aut dactyli, vel hi misti, vt vis. Martialis. Omnibus inuideas liuide, nemo tibi. Semper autem adsit pentemimeris, quæ apud poetas aliquando inuenitur abesse, sed rarissimè. Nunquam tertio loco est iambus, quia per cæsuram sit spondæus, licet id cauendum sit, vt dixi. Desinit pentametrum venustissimè in dictionem dissyllabam, nec malè in tetrasyllabam pentasyllabamque, interim etiã in hexasyllabam. Duriter autem in trissyllabam: durissimè in monosyllabam, nisi enclitica sit, quæ ad superioris dictionis substantiam pertinere videtur, aut nisi monosyllaba præcedat. Pentameter versus appositus hexametro, facit carmen elegiacum. Ausonius: Fortunam reuerenter habere, quicumque repente Diues ab exili progrediens loco. Elegia dicitur ab ἔλεος, id est, miseratio: solum enim rebus tristibus olim adhibebatur, nunc cuius hominum affectui seruit. Debet hexameter cum pentametro sensum concludere aut suspendere, ita vt in sequentibus duobus penitus absoluat: nec potest dictio regens poni in pentametro, & recta in sequenti hexametro, aut contrà, id tamen non semper obseruatum video.

*Vult Asclepiadis versus spondæon habere
Principio, binos hinc rite capit choriambos.
pyrrhichius sequitur, quo non velocior alter.*

Ascle-
piadū
carmē

Asclepiadæus versus constat spondæo, duobus choriambis, & pyrrichio: vt Sanctorum meritis inelyta gaudia. Claudicat hoc carminis genus sine pentemimeri. Nomen

DE ARTE VERSIFICATO. IA

capit ab Asclepiade inuentore.

Sapphi cū carmen. *Quinq; pedes Sapphus carmen capit, esse trochæus Vult primus, quartusq; & quintus, tertius autem Dactylus, ipse locum sumes spondæe secundum. Hoc carmen post tres versus sibi iungit Adonis Metrum, quod sic fit, spondæum dactylus anteit.*

Versus Sapphicus cōstat trochæo, spondæo, dactylo, duobus trochæis, veluti: Vt queant laxis resonare fibris. Nomen habet à Sappho puella, primū hoc genere apud Græcos vsa: hoc carmen cirra pentemimerim duriusculum est, & penè claudum. Post tres versus addeshuic carmini vnicum versum Adonium siue Adonicum, sic dictus ab Adone puero, vel ab Adone inuentore, qui constat dactylo & spondæo. In hoc ferè semper sensus concluditur. Id tamen Horatius alijque non semper obseruant.

Phaleu ciū carmen. *Quum facies carmen, quod composuisse Phaleucus Dicitur, in prima spondæus erit regione, Dactylus inde datur, triplicem cui iunge trochæum.*

Phaleucius versus constat spondæo, dactylo, & tribus, trochæis, sine pentemimeri mancus est, licet aliter interim licenter reperies Catullus: Passer delitiæ meæ puellæ. Hic nomen accepit à Phaleuco inuentore.

Ethli plis & synalæpha, in- elido, exclu- do, & uua- & q; cōiun- ctio. *Muecat ethlipsis, ceu vocalem synalæpha. Dictio dum sequitur, quæ à vocali incipiatur.*

Ethlipsis est in literæ cum sua vocali elisio, quoties dictio aliqua in m literam desinit, & dictio sequens à vocali sumit exordium. Synalæpha est vocalis detractio, quoties in eam dictio desinit & sequens ab ea inchoatur. Virgilius: Multum ille & terris iactatus & alto: Scande, Multilletter &c. Vetustissimi tamen in literam non interimebant. Lucretius: Corporum officium est, &c. Vt autem in hac re veteres non sunt secuti Virgilius & Ouidius cum cæteris iunioribus, ita nec in eo quod veteres s literam intererunt, nisi fortè rarissimè: nos verò nunquam absumem.

Quod si versus finiatur in m vel iu vocalem, & sequens à vocali incipiatur, nulla erit ethlipsis aut synalæpha, præterquam in paucis versibus, qui hypermetri vel hypercatalectici dicuntur, Est autem hypermeter versus, qui post

debiros sibi pedes habet syllabam à principio sequētis ver^Hyper
sus absumendam. Virgilius: lactemur deceas ignari homi^meter
nunquē locorum quē Erriamus. Neque solum contingit in^versus.
Hexametris, sed etiam Sapphicis, & pluribus: nunquam ta-
men id vidi in pentametris. Ecclhipsis & Synalœpha durio
res sunt in principio versus à monosyllaba incepri. Item
in quinto pede hexameiri, & in anapestis pentametri, præ-
sertim si sit ecclhipsis, Poëtę tamen non semper obseruant,
Tu caueto nisi foriè rarissimè;

Scansio (quia de ea sæpè loquimur) est legitima metri in^{Sci}ho.
singulos pedes distinctio, sic dicta, quia per pedes quasi sca-
larum gradus scandentes incedimus.

Non perimens longam raro breuiare Poëta

Consuevit, veluti sunt insula ore canendæ.

Id mirare magis, vocalem nil variatam

Interdum cernes, velut Ionio immenso.

Heu, o, non perimes, at o interdum breuiabis.

Vt diximus aliquando in non perimi, si vocalis ante vo-
calem non semper absumitur, sed aliquando solū corripitur,
aliquando manet inuariata, vtrunque notandum magis quā
imitandū. Virgilius: Et lōgum formose vale, vale inquit Io
la. Ouidius: lactari quos cernis in Ionio immenso: versus
est spondaicus. O aduerbium & interiectio, non interimi-
tur quemadmodum & heu: at semper producuntur. O inter-
dum vbi est vocandi aduerbiū, corripitur. Tibullus: O ego
ne possem tales sentire dolores. Propertius: Egerat à stabu-
lis o Erythræa tuis Ouidius: Heu vbi pacta fides, vbi que iu-
rare solebas. Idem licere puto in hei & ah. si opus fuerit.

Vocalem perimunt plerunq; in nomine eodem.

Sic Maro doctè refers, aluearia vimine texta.

Omnib⁹ ista licēt, huic, cui, dij, dijs, quo q; dehinc, dein

Proin, deest, semianimis, prout, de orsu, prehēdere, se- euarpe-

Sic ij, sic iisdem quædam diuisa leguntur. orsum en con

Synæresis est conglutinatio duarum syllabatū in vnā tra^{ctio}
facta, vt panthus pro panthous. Thesei. Phaëion, aureus,
trissyllaba sunt, aliquando tamen metri causa vt dissylla-
ba proferuntur: hanc figuram parcissimè veribus inseren-
dam

DE ARTE VERSIFICATORIA

dam memineris. Verùm in his dictionibus, huic, cui, dij, de hinc, &c. nulli vitanda est synæresis. Virgilius: Huic coniux Sichæus erat. Horatius: Non cuius homini contingit adire Corinthum. Sub dein comprehenditur, deinde, deinceps: sub proin, proinde: sub deest, deeram, dees, deero, &c. sub semianimis, semihomo, semiuncia, &c. Multæ illarum dictionum interdum diuisæ leguntur. Albinus: Ille cui ternis capitolia celsa triumphis, &c.

Dixere *Scandere si bene vis, tu nosce diæresin aptè*

sis dixi *Ex vna per quam duplex fit syllaba semper,*

pron, di- *Sic sylvæ Vates, Lyricus trißyllabon effert.*

uisio

Diæresis, est vnius syllabæ in duas diuisio. Horatius: Nunc mare, nunc sylvæ. Ovidius. Debuerant fusos euoluif se suos.

Dum postponuntur vocali consona bina.

Aut duplex, longa est positu: quod si duo subsint:

Finali, raro positu producitur illa.

Vocalis naturaliter brevis, quam duæ consonantes continuò sequuntur, ita vt vna consonantium in eadem dictione cum vocali ponatur, aut quam in eadem dictione sequitur duplex, x, z, & i consonans, producitur ea vocalis positione: vt amnis, rex, gaza, aio. Virgilius licenter dixit: Et gaza distabat. Quòd si vocalis sit vltima dictionis litera, & in principio sequentis dictionis sequantur duæ consonantes, rarissimè atque omnino licenter producitur illa positione.

Cum muta liquidam scribens in syllaba eadem.

Ancipitem ponas vocalem, quæ brevis esset.

Hanc tamen in prosa, semper breuiare iubemus.

Quando vocalem natura breuem, sequuntur muta & liquida, eandem cum lequeute vocali constituentes syllabam, ita tamen, vt præcedens vocalis in eadem dictione ponatur, ipsa est anceps in versu, in prosa verò semper corrupta. Ovidius: Et primo similis volucris, mox vera volucris. Virgilius: Albani que patres. Ovid. Tempus Atla veniet. Quod si diuisim sumuntur, vt vna ad præcedentè vocalè altera ad sequentem referatur, liqueſcentia locum non ha-

bet

bet vt in compositis, Abluo, Obruo, &c. Vo calis autē quæ sine positione producitur, nulla liqueſcentia poteſt corripī vt aratrum, lauacrum: Veræ liquidæ ſunt) r, m verò & n liqueſcunt in paucis, quæ auctoritate conſtant, vt arithmos, cygnus &c.

Diphthongon producit in Græcis atq; Latinis.

Diphthongus omnis producitur tam in Græcis quàm in Latinis, vt muſæ, cœna audio euge, &c. Præ tamen in compositione ſequenti vocali corripitur, vt præco præuro.

Vocalis breuis ante aliam manet vſq; Latinis.

Ni capit r ſio, producit & nomina quintæ

E ſcruent longum, ſi præſit i, ceu ſpeciei,

Anceps ius erit patrio, dic ſemper alius

Alterius breuio tantum, commune fit obe.

Caius & Cai producit, conformia iunge.

Vocalis ante vocalem in eadem dictione in Latinis corripitur, vt Marius, Maria, abige⁹, &c. Exceptiones: Fio producitur vbicunq; abeſt r, vt fiebam ſiam: vbi verò adeſt r corripitur: vt fieri fierem. Suffio & inſio corripitūtur, quia à ſio longè diſſident. Deſio autem & conſio produciuntur vbi r adeſt. Item nomina quintæ declinationis produciuntur e ante i in genitiuis datiuis quæ, ſi præcedat i, ſicut ſpeciei: ſecus corripunt, vt fidei, rei. Pronomina quoq; ſecundæ declinationis, & nomina habentia ſecundam declinationem pronominum variant i ante uſ: vt vnus, illius, quæ in proſa tantum produciuntur. Alius in genitiuo tantum producitur. Alterius ſolum corripitur. Ohe interiectio, variatur, Cai, Pompei, ſimiles quæ vocatiui produciuntur, & vbicunq; i conſonans in vocalem vertitur, vt ſit in Caius triſyllabo, Diana aliquando producitur.

Regula Græcorum multa eſt, quam proſa recludet.

A ante vocales.

A ante a in Græcis & Barbaris, quibus Latini vtuntur, corripitur, vt Baal. Abraam tamen & ſimilia Barbara inueniuntur producti. A ante e corripitur vt Phaeton. Excipitur ær, quod & aliquando ſynæreſin patitur. Laërtes pater Vlyſſis. Laërte vrbs Sicilia. Michael, & ſimilia in ael, vt Rapha-

DE ARTE VERSIFICATORIA.

Raphael, Israel. A ante i vel y corripitur, vt naim. Excipe Achaia: vnde Achaicus, achais. Item veteres genitiui & datiui in ai, siue Latini siue Græci, vt aulai, terrai &c. Cain Lais, laicus, Laius, Nais, Panchaia, Taygetus, Taygete vna Pleiadum, Thais Thraicius. A ante o producitur, vt Laocoō. Excipe. Aglaodos, Aglaophō, Chaos, Gabaon, Laodocus Pharaon quod & rarō produc. Phaō. A ante u producitur, vt Archelaus. Excip. Danaus, Oenomaus, Talaus.

E ante
voca-
les.

E ante a producitur, vt Leander. Excipiuntur accusatiui in ea ab eus, vt Terea. Nonnunquam tamen per extensionem Ionicam producantur, quōd solum in inuentis faciendum est: sic Idomeneia Ilionea apud Virgilium. Item Diā, id est dea corripitur, vt Dorothea, Leucothea, Galathea tamen & Amalthea producantur, Aeneades contra primitiui naturam corripitur. Andreas Iuuecus & alij multi rectē produxerunt, vult tamen Valla corripi. Item corripuntur Artocrea, Antheas, Reate, Baiares, Bareas, Boreas Bralea, Broteas, Carneades, Chærea, Cleadas. Clearchus & quidquid à κλέ, id est gloria deriuatur. Choreia variatur, licet Græcē per ei diphthongō scribatur. Cyanæ, Cochlea, Demea, Iarinus, Idea, licet neotericorum pleriq; produxerint: Nam quōd penultima acuta profertur non quantitatis, sed accentus gratia fieri solet, Learchus Læa siue Læna Malea variatur. Græcē tamen ei diphthongon habet: Meleager, Nealces, & si quid fit à νεί, vt Neapolis &c. Neæra, Nemea, Oceanus, Phreantes, Platea & Rhomphea variantur, licet per ei scribantur. Rhea Saturni vxor corripitur: pro matre Auentini producitur. Tegea, Theano, Theatrum, Theanum. E ante e corripitur, vt nemea. Excipitur Eetion. E ante i vel y producitur, vt: Deiphobe &c. Aeneis, Nereis variāt. Neippe corrip. E ante o corripitur, vt Eous, vnus ex equis solis, pro oriente autem producitur. Excipitur Deois. Gedeon variat, Lageos. E ante u producitur, vt Alpheus. Excipiuntur Creusa, culeus, coleus, Dorotheus, Timotheus & omnia à σί, cōposita. Euneus, & si quid à νει deriuatur, Eugane: sic cætera à γίωσ. Itē multa possessiua, vt Herculeus, Caucasus &c. Zebedeus variatur.

I ante
voca-
les.

I ante y omnes vocales corripuntur, vt philosophia, theo-

theologia, quæ acunt penultimam Græcorum more nõ
 producant. Aliud enim accentus, aliud quantitas syllabæ
 est. Arator & Sedulius & alij quidam nonnulla ex barbaris
 in as produxisse inueniuntur, vt Ananias, Goliath, Mat-
 thias, &c. quos & nos, vbi veterum exempla deerunt, imi-
 tari possumus, Hieron, Diambus, Iole, Graphium, licet
 Græcè per ei scribatur. Excipiuntur Aegialia, Amphige-
 nia, Alexandria, Antiochia, Antias, Angaria, Anemoria,
 Arius Scythiæ populus, Aristocracia, Alethia, Argia, Asti-
 damia, Academia rectius corrip. Augias Bacchus: Bra-
 bium, Cassandria, Coroniam, Cyane sæpius corrip. Cyane
 ferè producitur. Chius, a, um, à Chios contra primitiui
 naturam. Dia insula, Deidamia, Darius, Dryude, Diana va-
 riarur, Democratia, Diogenes, Dius contra primitiui na-
 turam: sic sub diò. Elegia, Epicedium, Epicedius, Epi-
 phania, Entelechia, Energia, Eumenia, Eusebia, Eugenia,
 Eugenius, Enyo, Ginzium vel Gynæceum rectius. Her-
 mione, Herios, Hiob, Hyppodamia, Hyperia, Hormius,
 Homœomeria, Iasius, Iapetus, Iphigenia, Ionium ma-
 re: at Iouia regio corripit primam. Io variatur. Lebadia,
 Laodamia & quidquid eiusdem deriuationis reperitur,
 Laugia, Lampia, Ligia, Landrianus, Lycius id est, Apol-
 lo, sed lycius, a, um, pro gente corripit. Marfias, Melan-
 thia, Nicia, Nicomedia, Ophias, Orius, Orithyus. Peri-
 dia, Periphria, Paphagias, Phlias, Pierus, hinc Pierides,
 Plias variatur. Priamides cõtra primitiui naturam Phthia,
 Spio, Sperchius, Thalia, Thyas, Thiodamas, & quidquid
 Græcè per u diphthongon scribitur, vt Angaria, Clio,
 Hermenia, Ironia, Latria, Litania, Magia, Mantia, hinc chi-
 romantia &c. Pedia, & plura. Item in ion tertix declina-
 tionis, producant i ante on, vt Ixion, præter ea quæ se-
 quuntur & fortassis plura, Asterion, Amphitryon, Cer-
 cion, Carmenion, Chromion, Capnion, Dædalion, Dion
 Ection, Endymion, Egion, Emathion, Erocion, Ethalion,
 Ierion, Ion, Iasion, Melanthion, Morion, Milanion. Oa-
 nion, id est, orion, Oenopion, Philistion, Porphyrius, Py-
 gmalion, Sycion, Tongilion, Socratiõ. O ante omnes vo-
 cales corripitur, vt Oaxes. Excipe Achelous, Aloeus, de-
 ois, Laguis. Noe variatur, Oetha, Oarion, Oidus, Pyrous.

DE ARTE VERSIFICATORIA.

O ante
voca-
les,
Siloa variatur. Stoicus contra primitiui naturam. Troas,
Troilus, Troius. Tiphoeus, Zoilus, & quæ Græcè per
scribuntur, vt Ioannes, quod apud multos perperam inue-
nias correptum. Est autem in carmine trissyllabū vel qua-
drissyllabum, &c. Producentur quoq; omnia possessiua in-
ous, vt à Latona Latous, ab Argo Argous &c.

V ante vocales corripitur semper.

V ante
voca-
les.
Deriuatiua patris seruabit dictio normam,
Consona si patris maneat, docet istud aratrum,
Multa tamen tolles, post declarata vel ante.

Syllaba tanta est in deriuatiuo, quanta fuit in ea primi-
tium parte: vnde immediate deriuabatur, si consonans pri-
mitium maneat in deriuatiuo, vt legi præteritum priorem
producit, ergo etiam legeram, legissem &c. quia à legi for-
mantur: lego autem priorem corripit ergo etiam legebā,
legam, &c. Item supinum aratum mediam producit, ideo
etiam aratrum. Cæterum multa contra primitiuorum na-
turam aut producentur, aut corripuntur, quorum nonnul-
la iam dicta sunt, plura declarabuntur.

Simplicis obseruat mensuram compositiuum.

*Quamuis diphthongus vel vocalis varietur
Hanc legem spernunt dicus à dico, innubus atq;.*

Pronubus, ambitus, nihilum, cum semisopitus, .

Peierat à iuro, cum deierat, agnitus & cog.

Connubium varies, ab itum comitia dicas.

Compositum sequitur simplicis regulam & contra etiā
diphthongo aut vocali mutata: vbiq; tamen obseruandæ
sunt regulæ positionum aut vocalium ante vocales: vt lu-
do, colludo, ludo illido, taceo, reticeo. Ab hac regula de-
muntur à dico nomina in dicus: vt causidicus, maledicus.
A nubo pronuba, innuba, cōnubium, à Virgilio variatur:
Ambitus participium ab ambio, iui, ambitum. Ambitus no-
men corripitur. Nihilum, Cætera satis patent.

Se produc & di, præter dirimo atq; disertus.

Est re breue, at refert à res producere debes

Reicit, & reicit. Nam quæ facio tibi format.

I prius interdum tollunt, vt corripiantur.

Addit vel demit metri grauitate poeta.

Sc & di præpositiones latinæ producuntur: Corripiuntur dirimo & diserr°. Re præpositio corripitur, vt, redeo, reditus. Sed referi à res compositum, producitur, alioqui corripitur. Reicio producitur positu, quia i duplex efficitur: Vbi autem corripitur, i consonans abijcitur quod etiã contingit in alijs compositis à iacio, vt adijcio vel adicio.

Est pro breue in græcis, pro longum rite latinis

Corripias pronepos, profugat, profugit, proficiscor.

Et procio peto, significans, cui iungo procello

Atq; profana, professa, profunda, profesta, profari

Propmo, vario, procuro, iungo, profundo.

Sic bene docte locas propello, propago Lucr eti.

Pro Græca præpositio pro ante, semper corripitur: vt prolepsis, prologus &c. Prohibeo corripitur, quia vocalis est ante vocalem. Pro latina præpositio producitur: vt prodo, proficio: prope autem corripitur, vnde propero properus, propinquus: item quæ simplicia sunt probo, probriũ procul. Corripiuntur, pronepos, profugo as, profugo is: hinc profugus, profugium, proficiscor. Procio, is, iui, itũ, penultima supini longa. i. prouoco, primam producit: at procio is iui itum, penultima supini breui, & prima similiter correpta, id est peto: hinc procus, proco as, & reciproco, Procello is, hinc procella, Profano proficeor, profundus, profestus, profari variantur, propino, procuro, profundo, propello, propago as, propago autem nomen pro vite producitur, pro progenie corripitur. Corripiuntur etiam profectio & proteruus,

Pars si componens fini prior i vel o donat

Sit breue, cunctipotens & Timotheus manifestant

Quod si non semper manet i producito semper.

Dictiones compositæ siue Græcæ siue Latinæ, terminantes in i, siue Græcæ terminantes in o, primam partem compositionis, breuiant i vel o, vt bifidus, trifidus, sacrifico, Dorothea, zelo: ypus, Dixi. Quod si non semper &

DE ARTE VERSIFICATORIA

cat. quia si ex declinatione tantum proueniret, producere tur, vt tantidem, tanticunque, quanticunque, eidem, cuiq;, quaotilibet, quantiuis, siquis, siqua. Si quidem variatur. Sci licet & ilicet producuntur. Tolluntur & alia oonnulla his versibus cootenta.

*A quotus atq; dies quod fit variato, at ibidem
Et tibicen erit longum, cui iungis vbique.*

Protrahit Ausonius matricidam grauitate.

Lagopus, geolophus atq; Theophila produc

Cum leucopetra quidam geometra iungunt

Quod medius facit atq; dies producit o semper.

A quotus & dies fit quotidie, & hinc quotidianus, & va- riaripotest vtrunque: sed quotidie apud solos ocotericos inuenio corripit, quemadmodum & ibidem: quæ tu solum produces. Tibicen produ. At tubicen corripitur. Vbique produc. Vbicunq; variatur. Ausonius metri grauitate pro- duxit matricida, alias corrip. vt patricida & parricida. La- gopus, & quæ cum nominibus quartæ declinationis apud Græcos composita sunt, vt Leophorus, Lagophorus &c. Meridies quasi medius dies produ. sic verba meridie & meridior: ac fortasse pridie & postridie. Biduum & tridu- um etiam apud Terentium, vbiq; prima longa ponuntur.

Præteritius tenent primam dissyllaba longam

Tolle bibit, scidit atq; fide, tulit, orta q; do, sto.

Corripiunt binas geminanta, ceu ceciderunt.

Tolle ceciderunt à cædo, à pedo pepedi.

**Præte-
rita** Præterita dissyllaba producunt priorem, vt veoi. Tol- luntur sex, bibi, scidi, fidi, tuli, dedi, steti. Rui corripitur, quia habet vocalem ante vocalem. Præterita geminanta principium, primam & secundam syllabas corripiunt, nisi positio impediatur: vt tetigi, peperit, Dixi nisi impediatur po- sitio propter sponendi, fefelli, vbi prima tantum corri- in duobus exceptis, Cecidi à cædo, pepedi à pedo. Corripi- positum simplicis regulam imitatur. Ouid. Contudit genium patientia longa malorum.

Supina *Cuncta supina tenent primam dissyllaba longam*

Præter

Præter nata, sero, cieo, lino, sto, sino, sisto.

Do, ruo, cum queo, eo, reor: at staturus atum dat.

Præ tum vocalem de ui reliquis dabo longam.

Supina dissyllaba produciunt priorem syllabam, vt visum, lusum. Tolluntur autem satum à sero, citum à cieo, sed à cio produciuntur: litum à lino, statum à sto & sisto, situm à sino, datum à do, rutum à ruo: hinc dirutum &c. in simplici ruitum rectius dicimus, quitum à queo, itum ab eo, sed de ambitu satis est dictum, ratum à reor, staturus contra primitiui naturam primam producit. Omne supinum non dictum, mutans *ri* syllabam in tum, producit vocalem ante tum, vt expeditum, petitum. In cæteris præsentis norma seruabitur, nisi vocalis ante vocalem, aut postrio, aut consonantis mutatio impediatur, quod addo, propter potui, retuli, genui, coëgi, &c.

A crescens produc, nisi cumento dare primo

Ni subit r, produc e semper: quum subit r, do

Cum socio ternæ breuē, Præsens protraheris.

Semper e corripitur præ, ram, rim, ro, beris adde.

In reliquis produc, quauis steterunt Maro dicat.

De verborum incrementis.

A & E

Incrementum verbi est, vbi exceditur secunda persona singularis numeri, præsentis temporis, indicatiui modi, actiue vocis, quæ si defuerit, qualis foret ostenditur, vt amamus crescit, quia excedit hanc personam amas. Oscularis crescit, quia si secunda actiui verbi foret, ipsa esset osculas. Vocalis in primo incremento est, quæ erat secundæ personæ vltima: reliquæ in secundo incremento esse dicuntur. A igitur in vtroque incremento produciuntur, vt amamus, legebamus. Excipit in primo incremento do das dare, cum primæ coniugationis compositis, vt venundabam, perfundabam &c. E in vtroque incremento produciuntur, vt amemus, amaremus. Verùm si postponatur r, tunc corripitur omne præsens tertie declinationis, vt legor, legeris, legeremus, legere. Cum socio, id est, præterito imperfecto coniunctiui modi. Re ante re vel ris produciuntur, vt legeris. E ante ram, rim, ro, semper, corripitur: vt legeram, legerim, legero: sic amaueam, quieueram, &c. sed quieram

DE ARTE VERSIFICATORIA

produc, quia per syncopam est, vt desieram & cætera. Beris vel bere corripitur, vt amaberis amabere. Feram velim ferebam, edam, ern & cætera, corripunt primam, quia in regularibus non foret incrementum. Cætera producuntur, vt steterunt, legerunt, qualia Virgilius & plures licenter corripuerunt.

I. I produc primo cumento, dummodo quartæ
Est verbum, debet semper produci et iui.
Corripe præteritis imus, vndiq; venimus edit
In coniunctiuo rimus ritisq; licenter
Inuenies, nolite vel ito, velimus & itis.

V & O. Et finis sitis produc. Erit u breue non o.

I in primo incremento verbi quartæ cōiugationis semper producit: vt audimus audite &c. Item præteritum in iui, producit vbiq; i ante ui. vt petiui petiueram, quorum tamen multa præsertim quæ tertix & quattæ coniugationis sunt, per syncopam u abijcere solent, vt petij &c. Imus in omni præterito corripitur, vt venimus. In præterito autem & futuro coniunctiuo, imus & itis licenter producuntur. Ouidius: Vitam dederitis in vndis. Diomedes, quem & Aldus securus est præteritum corripit vult, futurum autem produci. O in incremento producit: vt amatote. V verò corripitur: vt volumus: cætera nota sunt.

De no- Incrementum nominis, pronominis, & participij, est ex
minum cessus obliqui in syllaba vel syllabis, supra nominatiuum
incre- eiusdem numeri: vt puer pueri, qui quorum. In incremen-
mentis to autem pluralia & e & o producuntur: vt horum, harum, rerum. I & u corripuntur: vt artibus, artubus. Item prima declinatio in singulari non crescit, nisi pro æ diceatur ai, de qua satis dictum est, nec quarta, nisi in datiuo, vbi est vocalis ante vocalem, de quinta in vocali ante vocalem dictum est. Ergo à secunda auspicabimur.

Quæ sequitur primam, tantum producit Iberi.

In secunda declinatione vnicum producit penultimam genitiui, Iber Iberi, & eius compositum. Celtiber Celtiberi: nam de Tydei, Orphei, alius, &c. dictum est.

A, O. Dic atis, onis ab o fer, inis breue, protrahis enis

On si vertis in o, mensus sit qui fuit ante.

Dicis halecis, nec spernes Melchisedechis,

C.

Dauid Dauidis, bogudis Bogud in super optat.

D.

A corripitur: vt poëma poëmatis. Ab o producuntur onis & enis: vt Cato Catonis, Anio anienis. Inis ab o corripitur: vt virginis. Si Græca in on amittant n, seruant in obliquis quantitatem quam habuerunt: vt Agamemno onis corripitur: sic Saxo, Macedo, Vangio, Brito, quod tamen Martialis produxit. Vecto vectonis producitur.

Masculum dat alis, neutrum formatur in alis.

Elis cum solis produc, reliquis breuiatis.

Al alis masculini generis corripit penultimam: vt Sal salis. Hoc nō inen apud veteres etiam neutrum fuit, & nihilominus eandem corripuit. Neutra producuntur: vt capital capitalis, sic Danielis, Michaelis, &c. & solis. Reliqua corripiuntur: vt vigilis, consulis, Saulis à Saul.

On nimis in certum est, en inis dat, cætera produc.

En inis corripit: vt nominis. Cætera producuntur: vt Peë anis. Damen enis, delphin inis &c. Ab hymē obliquos nō dū apud veteres reperi. De on nequeo dare certā regulam. Hæc ferè prod. & plura fortassis: Agon, Amydon, Ancon, Amphitryon, Alcon, Aegon, Ason, Axon, Babylon, Cytharon, Caulon, Colophon, Croton, Calydon, Cremyō, Chromion, Cydon, Chyron, Causon, Damon, Daphnon, Dolon, Emathion, Ethion, Helicon, Hammoo, Lampon, Lacon, Ladon, Marathon, Nasamon, Platanon, Porphyrion. Peteon, Phaon, Python, Pelagon, Sason, Sinon, Sicioo, Solomon, Solon, Syphon, Sciron, Samson, Telamon, Triton, Trigoo, vecton, Vascon, sic & diminutiva: vt Morion, Gagnion &c. Quædam variantur: vt Aegæon, Gedeon, Orion. Sidon in primitiuo producitur: hinc tamen Sidonius variatur, & Sidonis idis, Edon vel Edonus producitur. In deriuatiuis variatur. Reliqua penè corripiuntur: vt demon.

Aris ab ar produc neutris: Neëtar, iubar auser

R.

Protrahē Nænaris, furis, veris, Ricimeris.

Byzer, Ser & Iber, inter græcum æthere dempto

Oris ab or produc. Cum neutris corripe græca

DE ARTE VERSIFICATORI.

Arboris & memoris breuies, indiētaq; cuncta.

Aris ab ar neutri generis producitur: vt laquear aris; Tolluntur neētatis, iubaris. Produc. Nar naris fluij nomē: pro foramine nasi nō nar, sed naris in nominatiuo dicitur, fur furis, ver veris, Ricimer eris viri proprium. Bizere ris, Ser feris, Iber eris. Græca inter omnia ferē producunt penultimam: vt crater eris & c. præter æther eris. Produc oris ab or: vt amoris, sed corripit neutra: vt marioris, & Græca: vt Castoris, Hæctoris cum memoris & arboris. Corripiantur quoq; omnia non dicta: vt mulieris, gutturis, martyris & c. Ad or variatur. Lucar auis nomen: cotri, sed pro precio quod ex luco capitur, producitur.

S.
Vt ma-
gnes, c-
tis, ta-
les, le-
bes & c.
vt del-
phis,
inis, fa-
lamis,
& c. que
in in,
quoq;
definūt
Idē, pro
ducitur
quē ha-
bēt udis
uris, &
vtis.
Cōpara
tiua pro
ducun-
tur.
Bs, Ps,
Ms, X
Sic silax
& forte
plura

Atis ab as produc; ab anas anatis breuiato.

Cætera corripies, nisi vasis: dico vadis vas.

Es breuiat, nisi cum locuples, mercesq; quiesq;

Sic hæres. Græcum iungo, quod præbuit ctis.

Is breuiat: tollo glis gliris, quodq; dat itis,

Et psophis, cræus, & græcum, quod quoq; in in fit.

Protrahit os, tria corripunt bos compos & impos.

Vs breuiat, tollas præ dis, ris, tis, quod habebit

V, præter pecudis Ligurisq;: inter cutis addo.

At melius melioris habet, conformia iunge.

Consona cum præit s, patrij penultima curta est.

Hinc cyclops, seps, gryps, conops, Cercops remoueto,

Atq; Europops, hydrops, dolopsis dic, raro dolopsis.

Litera plana est.

Præ gis vocalem breuior: producit lex, rex.

Ex icis abbreviat: vibex nisi, cætera produc.

Præter ab ax, similax, atrax: cum dropace, candax,

Fax & Atax, Pharnaxq; panaxq; storaxq; colaxq;

Pix & onyx, illix, hystrix, cum mastiche, varix,

Coxendix & cryx, fornixq; calixq; cilixq;

Dic silicem, salicem, laticem, natricemq; niuemq;

Cappadocem recte cum præcocē iungitur istis

*Dux, trux, nux, crux, atq; volux: variato syphacem,
Et Bebrycem, raro nomen producinus istud.*

Vocalis ante g corripitur: vt remex remigis, grex gregis sed producel rex legis, rex regis: quibus addes trux frugis. Corripe item icis ab ex: vt vertex. Vnum producitur, vibex vibicis. Cætera produciuntur in obliquis: vt myrmex myrmecis, pax pacis &c. Corripiuntur abax, simlax, & cætera versibus comprehensa, quibus additur elix, larix, natrix: & fortasse Natrix icis pro serpente: at pro fœmina nâdi portata produci certum est, celox celocis producitur.

A ante consonantes in primis syllabis.

A Ante b corripitur. vt faber. Nota vbique quæ ex regu-
lis præcedentibus noscuntur: vt stabam, stabam corripuntur tamen stabulis, stabulor, & stabulum: at produc à fabar fabilis, à nabam nabilis &c. Abel variatur. Produciuntur Crabro, fabula, fabrateria, flabrum, flabellum variatur: labes labor eris verbum: at labor nomen, & labo as corripuntur. Labicum variatur. Labicus, Labica, nabis pabulum, pabulor, Sabus: at Sabinus corripitur, Sabatius, Sabura viri proprium: Saburra autem corr. Trabaca. Trabigulus, alij tamen legunt Thargibilus, tabes, tabum, tabeo.

A ante c corripitur. vt facies. Excipiuntur primo habetia
b aut p ante a, vt brachium, paco. Hinc deme baculus, pacif-
cor, placeo, Placentia, Placentinus, Pacorus, Pachinus. Sed apud Ouidiũ producitur, verũ, tum Pacchynº duplici c scribitur, vt quidã volunt, spaciũ. Secũdo excipiuntur acer adiectiuũ, nam substantiuũ corripitur. Acis, quod Claudianº nouè corripuit, Achar. Cacº variatur. Cacabo, cacabus, Dacus facundia Graculus, quod tamen graculus frequentiº scribitur. Clacilla, glacito, machina, macero, maceries: at corripitur macies & Macer etiam propriũ, Thracia, Thrace, Vacienus. Vacilla variatur, correptio est acceptabilior. Zacharias.

A ante d corripitur, vt quadro. Exceptio. Adã variatur. Ca-
duceũ Mercurij virga, hinc caducifer & caduceator. Cadusij variatur, clades, Dada, Fadº viri propriũ. Gades, Gadir, Gadilõ, Gladis. Gradiuº variatur, Ladas, Ladõ, Quadi, radix, rado, radico, suadeo, suadela, spadix, trado, traduco, vado, sed vadum & vador corripuntur. A ante f corripitur, vt vafer.

A ante g corrip. vt Tagus, Excipiuntur primo habentia f

DE ARTE VERSIFICATORIA

vel p ante a, vt fagus, pagus. Hinc demo flagro, flagellum fragor nomen, fragro as, fragilis, Pagasa: Vnde Pagasæus Plaga pro reti vel ora, nam pro vulnere producitur. Plagiū, hinc plagarius. Secundò excipiuntur Agalima, apud Græcos tamen corripitur. Agia Agis, Bagrada, Lagon pueri nomen, hinc lagunculus quod corripitur. Lagopus, Lagus Aegypti rex variatur, sed productio est longè frequentior. Laganium, magalia, Mago, saga, sic sagus, sagio, vnde præfagus & prælagio. At sagum vestimentum, & sagax corripit. strages, tragulum, tragula, tragitta, vagina, vagio, vago.

A ante
tel.

A ante l in dissyllabis producitur, vt balo. Excipiuntur primo Nomina in genitiuo crescentia, vt salix: præter halec, ales & calo onis. Secundò excipiuntur. Alo, Cales oppidi nomen, cala cala, calo as Falæ, vel Phalæ arum turres lignæ. Halys fluij nomen & viri proprium. Malus mala malum, adiectiuum. nam vbi hæc substantiua sunt produciuntur. Palam. hinc propalo, palin, quo in compositis vtimur: vt palinodia, &c. Pales dea: vnde Palilia, salum mare. Talus viri proprium, attalus appellatiuum producitur. Valens proprium viri, Vale, quia fit à valeo.

A ante
tel.

A ante l in polysyllabis corripitur: vt Phalaris. Exceptio Alea, Alecto, Aliphæ, Aledius, balena, caligo, Calisto, Calatia, Dalida, Laletania, malobathrum, salustius, Salentinum, squaleo, Scalena, talea, talio.

A ante
te in.

A ante m produc in dissyllabis: vt fama. Exceptio. Amocmers, ehlamys, fames, Lamus, Samos, Same, Samorachia, tamen, Thamos, Zama. A ante m corripitur in polysyllabis, vt amuffis. Notentur composita ab a: vt amoueo, & è longis deriuata: vt à flamen, flameum, flaminica, flaminus, flameus. Exceptio. Ameniuni, Amianus, Bamura, Damætas lan: entum, lauentor, lamina, Mamercus Mamertinus, Mamurinus, Mamurianus, Mamurra, Samaria.

A ante
te no.

A ante n in dissyllabis producitur: vt manes, mano. Excipiuntur Anas, ana græca præpositio: vt anaglypta, analecta, &c. Anus, id est, vetula mulier: nam pro podice producitur, cano is, canis, canon, Clanis, Danus, Danis, manus panax, Panos, Phanes, sic Phanos, planus Græcum idem quod feurra: adiectiuum enim producitur. Rhana nympa. A ante n in polysyllabis corripitur: vt lanio. Notentur è longis

gis deriuata: vt ianua ianuaris, lanugo, phanaticus plantis, &c. Exceptio. Anippe, Blancus, Canidia, canis, dambius, ganeo, quod iuniores Prudentius & Sidonius corrip. sed quàm rectè ipsi viderint. Lanuntium, Manlius, Manius Manilia, Manetus, Panaretus, Phanius, Phanium.

A ante p corripitur, vt pape. Exceptio. Apis rex Aegypti: A ante p. Apis autè pro apes corripitur. Apidanus, Apenninus, Aphrica, crayula, capo, papas, papa, Papius, Papilus, Papinius, Pappianilla, Papilio, rapum vel rapa. Sapo saponis, Sapis, Saperda, vapulo.

A ante q corripitur: vt aqua. Notanda sunt composita vt A ante q. quaque, quaquam, nequaquam.

A ante r corripitur: vt hara. Exceptio. Ara, Arete, areo area, Arene oppidum, Aruncus, Arunci, Arunca, Aruns, Aram apud Mantuanum, Barium, Baris idis, Barine, Carica, Carolus variatur. Caria, Cares, carex, caretum, carus: sic omnia adiectiua in arus: vt clarus, clarus sed Clarus viri proprium corripitur, rarus unde raro, &c, Charis itis, Carinas, Claros, Claris, Darius, glareas, gnatus, Larissa, Larissus, Larius, Larinates, Larides, Laronius, Laronia, Larunda, Larina Maris viri proprium. Malæus, naris nasi foramen Narix. Narina velum, Narea, Parus, auis nomen, nam pro insula corripitur. Pareco, Pharis, quare, varix, varicus, varillus. At varicosus à varix contra primitiui naturam corripitur.

A ante s in dissyllabis producitur: vt Naso. Excipiuntur Basis, casa, prason, Phrasis, quasi Thasos, Thrasus, sic Thraso. A ante s in polysyllabis corripitur: vt Asia. Excipiuntur Alius, Asiaticus, & Asis idis ab Asia contra primitiui naturam, Asepis, basium caseus, lasius, Mnasilus, Nasica, Nasidius, Nasidienus, Nasidianus, Pasiphæ, Pasiphilus, sic quicquid est à πασι, id est omnis Spasio, Thrasimochus, Vasidius.

A ante t corripitur: vt quater. Excipiuntur quæ habent m ante a, vel mutam ante r: vt mater, frater, præter Mathon matella, at matula producitur à Philelpho, qua ratione ne Matiscio. Matinus, mathesis. Mathematicus, Matieni, gratis semel apud Martialem, & apud Terentium semel corripitur. Alias vbique producitur. Cratinus, Craterus, Crates, & Stratocles. Et quæ à πασι & πασι deducuntur: vt

DE ARTE VERSIFICATORIA

Cratander, Strategus, &c. Producentur Ater, atrium, atramentum, Atella, Atina oppidum: ar Atinas proprium viri a breui ponitur. Atys puer Cibeli dilectus, aliorum nomen corripitur. Catillus, Clathrus. Fatum, fatidicus nota sunt: quia e supino producto dicuntur venire, vt natura, natalis, natus: sed nato corripitur contra primitiui naturam. Gnatia, latus, aum nam latus eris corripitur. Latona, laterna, natura, natio, quatinus & quatenus ex compositione. Saturnus statim pro perseueranter, continenter. Sed statim aduerbiũ temporis, pro illico, mox, corripitur semper, Stadius, Stata, vates, vaticinor, Vatinessa.

A ante u.

A ante u corripitur: vt auus. Excipi. Auidienus. Item à præpositione deducta: vt auerro, auius, &c. claua clauus, clauis, David, Dauus, Daualus, flauus, flauco, Flauius, gauisus, gnauus. Lauinium & Lauinia variantur. Mauors, mauis & mauult, nauis, nauo, pauo, prauus, rauus, ravidus, suauis, suauium, Sauo.

E ante consonantes in primis syllabis.

E ante b.

E ante b corripitur: vt nebula. Producentur habentia duas consonantes ante e: vt crebro: præter Crebennus. Trebia fluuij nomen, & Thebatus, Trebonius, Trebius. Producentur quoque debeo, debilis, debilito, Ebofia, ebrius, Hebe, Hebrus, Nebris, Rhebas Rhebæ, sebetus, Sebum, Thebe, Vebius, Zebedæus.

E ante c.
Stæbis

E ante c corripitur: vt speculum. Excipiuntur Echo, imbecillus contra primitiui naturam. Lecania, lecythus, Mecænas, sæculum, Secius: at secus corripitur. Stechas, theca.

E ante d.

E ante d in dissyllabis producitur: vt sedes contra naturam primitiui sedeo. Notentur deriuata e breuibus: vt pedum, Pedo onis. Excipitur cedo, id est dic vel da, Nam cedo cessi producitur: cedrus, edo, Medon, scheda. E ante d in polysyllabis corripitur: vt medeor, Excipiuntur Edonus, Gedippa. Gedeon variatur, Hedymeles, Hedulus, medea, Media, Medica herba, Medoaci, Nedymnus, Sedentani, Suero, Sedulus, seditio.

E ante f.

E ante f corripitur: vt nefas.

E ante g.

E ante g corripitur: vt lego legis. Notentur composita: vt segrego, dego. Excipiuntur Egates insulæ nomen egregius, Gregorius, Hegio, lego legas, legitimus, Pegasus. Phe.

Phegeus, Rhegyum, regula, regulus, regina, produciuntur contra primitiui naturam verbi rege: sic quoque & tegula à tege, Slege, Segeria.

E ante l in dissyllabis produciuntur: vt velum. Excipiuntur E an-
tel
Chelys, celer, celox, Gela, gelu, gelos, belix, Helos, Helops, Lelex, Melas, Meles, meli, melos, Pelops, scelus, Telon, velut, velim. E ante l in polyssyllabis corripitur, vt selibra. Notentur è longis deducta: vt Delius, delibutus, elegans delicæ, &c. Excipiuntur Delubrum, Elisium, electrum, electra elegia, Helias, Helios, & quæ inde veniunt: vt Heliades, Heliodorus &c. Helisabeth variatur. Helisus. Melius viri proprium. Pelamys, Pelion, Pelias, pro hasta Achillis. Nam viri proprium corripitur. Pelignum, Pelosium, spelunca, spelun, Teleboas, Telobox, Telebous, Telecoon, Teiegonus, Telemachus, Telemus, Telephus, velabrum, Velicer.

E ante m corripitur: vt gemo. Excipiuntur primò que ab e libera etiam aspirata inchoantur: vt ominus, hemina: hinc E an-
te m
tolluntur verba emo & emio quartæ coniuga. Produciuntur quoque dissyllaba tertiæ declinationis crescentia in gto vt schema, nemo, thema rectius corripitur, quia Græcè habet, præter neinus, memor, Chremes, Themis, & femur. Excipiuntur secundo clementum: Crema, demo, dentum $\mu\theta$, id est, populus, cum suis: vt Demodocus, Demostenes &c. Demetrius: sic Demenetus, democles. Mnemosyne & quidquid eius originis est. Phemius, & si quid fiat à $\phi\eta\mu\mu$ id est fama: vt Polyphemus &c. remex, remus, remigo, Remi, Rhemus autem Turni miles, & Remus Romuli frater corripuntur. Semi cum suis: vt semissis, semita &c. Semen, Temetum: hinc semino, temulentus, &c.

E ante n produciuntur: vt denus. Corripuntur habentia E an-
te n
ante e b g f t & v: vt bene, genus, senex, teneo, Venus: hinc tolluntur Genexar, Splenium, Sceno us, senio, & senus à sex. Senæ oppidi nomen, strenuus, licet nonnulli per duplex n scribunt: strenua, Senia, Tenos, vena, venor, venucula. secundò corr. Enyo, Enyalius, Enipeus, enim Enispe, Enipse, Enaximus, fenestra, Menander, Menalina, Menapij, Menecrates, & quidquid est à $\mu\eta\upsilon$, id est maneo, fit: vt Menetias, Menelaus, Menechmus &c. Menæceus, Menenus, Menesthaus, Menenius, Menæcius, Menæses, penes penu

DE ARTE VERSIFICATORIA

penus, penitus, penetro, Penates, Pheneum, Phrenesis vel Phrenitis, Phreneticus tamē à Martiale producitur: sicut id est hospes: hinc Xenium, Xenocrates, Xenodochium, &c. At Xenodotus producitur.

E ante
te p.

E ante p corripitur: ut Vepres. Excipiuntur Cepus, Cephus, Cepheus, Cephemi, Cepio viri proprium. Ephitus Epytus, Epiros, Epytides, Gepida, Hepar, Leponticus, repositus: at repens pro repentinus corripitur, sepia, sepias, sepio sepum, Sephora, Tlepolemus, Vepieus.

E ante
te q.

E ante q corripitur: ut Equus, neque, nequeo, & quicquid sit à nec vel neque. At producitur venientia à ne adverbio prohibendi: ut nequis, nequam, nequaquam, nequando, nequicquam, nequam, nequitia. Excipitur Sequana.

E ante
te r.

E ante r corripitur, ut Eryx. Produciuntur dissyllaba habentia p ante e, & quæcumque per ne syllabam inchoantur ut pera, Verona. Tolluntur Pheres, Pheræ, vereor, verum, Verutus, veredus, Producitur Beryllus, Berytus, clerus, clericus, cerussa, Ceratus, Ceretum, Cerinthus, cera, cereus, Eridanus, Erigone, Eretum, eruca, Erinne, Erij, feralis, sed fera corripitur, ferix, Feronia, Geriones, Hero, Hera pro Iuno nempe pro domina corripitur. Heraeleon, Heraelitus, Heraelides, Herodes, Herodotus, Heros unde herous, heroicus, & herois: at herus corripitur. Heræus, Merophile, Herios Heriones, Neritos, Neris, Nerio variatur. Nereus hinc Neteis, Nertne &c. Serus, a um, serum extrema pars diei, sero. At serum pro aqua lactis, & sera pro alicuius rei clausura corripuntur. Sera urbs producitur. Seranus, serius, serio seria, Seres, Seranus, Tereus, theridamas à *θηρ θηρὸς*, id est, fera: sic producitur quicquid hinc deriuatur, ut Theron. Therous, nympa & altera *ξηρός*, id est sicus, quo in edpositis utimur, ut xerolophus, xeria, & cæt. Xerinthius.

E ante
te s.

E ante s producitur, ut Rhesus. Excipitur mesembrita. Rhesina variatur. Sefostis, thesis, Vesagus, Vesulus Vesperis, Vesuus variatur.

E ante
te t.

E ante t producitur, ut beta. Corripitur habentia p vel u ante e, ut peto, veto. Præter Petalus, Betulus, Betula, Cethegus Cletabeni, Creta Schytici loci nomen, sed pro Iouis patria, unde Cretensis &c. producitur. Et heoes, Ethemō Ethesic, etiam, *ἠθῶς*, id est mos unde ethicus: cacoëthes ra

men

men penultimam producit. Fretum, Geta, ἱτρῶ, id est al-
ter: hinc Hetruria &c. μετὰ, id est trās: hinc methodus me-
taphora &c. μετρεῖν, id est mensura: hinc metrodorus, me-
treta &c. metallum, metaurus, metiscus, metanœa, metyl-
lus, meterzi, metabus, metellus, metopon, ineto, metuo,
meton, methone: retro vnde retrorsum &c. tetricus, τικρᾶς
est numerus quaternarius: quæq; hinc componūtur, The-
tis mater Achillis: sed Theys vxor oceani fere produc.

E ante u produc. vt Leuinus. Excip. Breuis, Eua, leuis, E an-
leuo, feuerus. Leui etiam & Leuita iuniores corripuerunt te u.
quod tamen à Despauterio reprehenditur.

I ante consonantes in primis syllabis.

I ante b corrip. vt Libya. Sub i latino & y comprehen- I an-
dit Despaut. Excip. fibula, Hybernus, Hybrida, Hyble, Ibis te b.
Ibycus, Liber, Bacchus, & adiect. vnde libero liberalis &
cæ. led pro cortice & codice corrip. libo as, libum, libra, li-
bethrus, scribo, Scribonius, Scribonia, scibilis, sibilo, Si-
bia, tibia, tribulum vela, vehiculi genus, tribulus autem
pro spina corrip. Tibur, Vibidius, Viburnum, Vi bex.

I ante c corrip. vt frico. Excip. Cyce, Dico is tertix. Nā I an-
primæ corrip. item dicax corrip. ficus, ficedula, Icarus, Ica- te c.
ria, Icarus, Icon, Ico, licium, Licianus, Licheus, Lichen, Ly-
cas variatur: mica ὕμν, id est victoria: hinc Nicolaus, Ni-
cander, Nicomachus &c. pica, picus, Picenum, hinc Picens
& Picentinus, Phycus, Sica, Siciliquus, Scripulus. σίκον, id
est ficus: hinc sycophanta &c. sicut, sicuti, sicubi, sicunde,
spica, spicus, spicum: hinc spico, spiculum &c. Sicheus va-
riatur. Sicilia: at Siculus corrip. plærunq; Sicania variatur
Sicha, Siconius, Ticinus, Trica vel ces. Tricies, triceni, tri-
cesimus, vicus, vicinus, vicies, vicesimus.

I ante d produ. vt idus. Excip. Cnidus. Cydon canis &
vrbs hinc Cydonius. Cydon viri proprium, variatur Di- I an-
dyme, Didymi, Didymus, Didymaon fides is & ei, sic fide te d.
lis & perfidus, fidicen, fidiculæ, & Fidius. Sed sideo verbum
produc. sic infidus & fiducia, fidelia. Fidena & Guido va-
riantur: hydor variatur à Græcis: hinc hydrops, hydra, hy-
dria, hydaspes. Idem in neutro genere, vnde identidem.
Idus viri proprium. Idume: hinc Idumæus, ideo coniun-
ctio, idoneus, Idasmenus. Midas vel a quidem cōiunctio.

Rhy-

DE ARTE VERSIFICATORIA

Ian-
te g.

Rhydiū, Sidicini, video vidu⁹, & quicquid u ante i habet.
I ante g corrip. vt migro. Excip. Digentia, figo, fligo,
frigus, frigeo, frigero, frigidus, frigo, Gygas lacus Lydiæ, itē
viri proprium, & puer formosus. At Gyges nomen imma-
nissimi gigantis corr. sic gigas. Pyga, Pygargus, Phrygiū
lignum aridum Phrygia viri proprium, Sigæum. Sigeri-
us: strigilis variatur, viginti, triginta.

Ian-
te l.

I ante l producitur, vt hilum. Excip. habentia s vel t an-
te i, vt fileo, tilia. Hinc tolluntur Silius, Smilax, Psilothrū,
Syla, Sylenus variatur: scilicet, Sylo, Thyle, Thylos. Cor-
ri, quoq; bilibris, ciliū: hinc supercilium, Cilicia, vnde ci-
lix, ciliciū, cylindrus. Cyli-dros, Filix, Filimacius & a. Gi-
lippus, hilaris, hiuc Hilarius, Hilarion, & Hilarædus pro-
pria. Hyle Bœotix oppidum variatur: pro Sylua & Hylea
pro Sarmatica gēte prod. Hylas Herculis puer, Hylactōr.
Helifos variatur Ilterda, Ilertes, Ilaira, Lilæa, Lilæus, Lily-
bæum, milium, milo vel on, pila, sphaera qua luditur, pro
columna autem producitur. Sic & pilum telum Romanū,
& quæ inde veniunt, vt pilatus, sic & Pilo as à πῖλον .i. con-
stringo, & coarctō vel explano atq; æquo, vnde compilo,
expilo, &c. pilus .i. crinis, à quo pilo, as, latinum verbum
& significat pilos emitto vel pilos detraho. Pylos, Pyle-
ne, Philyte, Piletus, Pylades, φίλος, id est amicus, hinc
philosophus, Philomela, Philippus &c. Phylæ, aut Pylæ,
Phylace hinc Phylacides, quod contra primitiui naturam
producitur. Phylax, Phylira, Phileras.

Ian-
te m.

I ante m in dissyll. produc. vt cimex. Excip. Dimas, fi-
mus. Hymen variatur. Hymenæus tantum corrip. Mimas
nimis, Symon & Simo, simul, Thymum: Iu polyssylla. autē
corrip. vt Chimæra. Excip. Chimerinos. Cymodoce, Cy-
mothœ, Himera, Limone, simius, simia Similus, Simethus
fluuij nomen. At Simethus viri proprium corrip. Timage-
nes & quicquid est à τιμή, id est honor, vt timæus. Timo-
theus, Timargus.

Ian-
te n.
Purum
id est
sine al-
tera cō-
sonāte.

I ante n produ. vt Plinius. Exci. habentia purum e, m,
vel s, ante i, vt cinis, minus, sino. Producentur tamen Ci-
nyps, China, Minos, Minotaurus, Mineus, sinum & sinus
pro vase, pro alijs significatis corrip. Synas, Sina. Corrip.
quoq; sequentia, Ginus. Hinulus rectius producitur, Inu-
la,

la, Inus, Lino, lino & liniò, Ninus, Ninos, Niniue, Pinarus, Tinarus, tinea, Tines, Tintas, Tinichus.

I ante p corripitur, vt stipula, Excip. Gripus, Hipates, Iphis & quicquid fit ex ἴφι, id est, robur, vt Iphigenia, iphitus &c. Niphe, pipilo, pipo, Rhipheî, môtēs Scythici, Rhipheus, ripa, Scipio, siphò, Sipus, sypharium, stipes, stipendium, stipo, corripitur tamen stipula & stipulor. Tiphata, Typhys, Typhon, Typhoeus autem gigantis nomen corripitur, Triphillis, Vipera.

I ante q corrip. vt liqueo. Excip. Liqueus, liquor eris Iansic liqueo: liquor nomen rectius corripitur: liquo corripitur, liquidus variatur.

I ante r in dissyllabis producitur, vt Ciris. Excip. Lyra, Lyris, sed lira lyris & deliro producuntur. Myron, hinc myropola. Pyra, Pyragmon, & cetera eiusdem deriuationis. Pyrus, Quiris, Syrus, Syria, Styrax, Styrus, Tyros vel us. Tyra Tyres, Tyras. In polysyllabis autem corripitur: vt Pyreneus, Notentur è longis deriuata, vt virosus à virus. Nam à vir corripitur &c. Excip. Chironomò & quicquid à χῆρ descendit, vt Chirurgus &c. præter Chiragra quod corrip. κύριος dominus, hinc Cyriacus, cyrinus &c. Cyrenæ vrbs Lybiæ aliquando corripitur, pro matre Aristei, semper producitur. Ironia, Liriope, Myriones, Miritenes, Pirata, Pirithous. Pirene. Pyrene aliquando corripitur Piroma, Pirula, Pyramus, Pyramis, pyreus, Pylalis. Multa etiam à πυρ corrip. vt Pyrois, Pyragmon, &c. phthiriasis. Pirancus, Sirius, Stiria, Tiresias, Tiridates: viresco pro maiorum virium fio: nam viridis fio corrip.

I ante s producitur, vt Chrysos. Excip. Bison ἰπίος, id est, iudicium, hinc hypocrisis &c. Cesium, Isara, Isaurus, Isaurum, Isalces, Isocrates, Iserus Isidius ab Isis fortasse contra primitiui naturam, Lysias, miser hinc misericors, miseror, miseria, &c. Nisantes, nisi, phthisis, physis, hinc physis &c. Pisidæ, Pisaurus, Phrisius, prisana, Siser, Sisybrium, Visellius, Visurgis.

I ante t corripitur, vt litura, sed littera vbiq; per geminationem extenditur. Excip. habentia m vel r vel v ante t, vt mitis, ritus, vita. Tolluntur Mirylene, mitilo, mitra Mithredates, Britomartis, Britannia sæpius corrip, Criticus,

DE ARTE VERSIFICATIOPIA

eus, Critias, Criton, Fritillus, Pritanis, Rithium, vitiū: sed vito produc. Vitellus, Vitellius, Vitelliani, Vitulus, Vitrū Produc, Bitus, Bitonia, Bithynia variatur. Clitella, Clitades, Clitorius, Cliton, Clitis, Clitumnus, dito, ditescō, dithyrambus, Italia variatur: Litigo, Lythorius, nitor eris, nitella, pituita variatur. Pitheus, Pythima, Pychon serpens & quicquid est à πύσις, id est, putredo, vt Pythagoras, Pythius &c. Scythō. Sithonia, Sitnon, scitor titulo, Titan, sed Titanus loci nomen corrip. Tityrus, Tithonus, Zithus.

Tante u.

I ante u producitur, vt priuilegium. Excipitur triuicus. O ante consonantes in primis syllabis.

O ante b.

O ante b produc. vt gobius. Excip. habentia duas consonantes ante o, vt probus, præter Crobilus Crobialus. Corri. Obelus, obeliscus: obex variatur, obolus, Phobetor. Robertus variatur, soboles.

O ante c.

O ante c corripitur: vt voco, vocabulū proceres: at produc vocula, vociferor: quia à vox vocis fiunt, procerus. Excip. Coccalus, Cocetas, Cocytus, Dochim?, focale à faucibus dicitur, au in o longum versa: vt fit in suffoco & præfoco, sed corripe focale quod ferrum significat, quo crines crispantur: sic focillo, & si quid manifestè à focus deriuetur Locusta mulieris proprium, sed appellatiuum variatur, ocior & quicquid est ab ὄσις, id est, velox, vt Ocyroe Ocyalus, &c. ocium, ocior, Oceanus, Ocimum, Ocheus, Oehus, Ochenius, phoca, phoce, Phocis, sic Phocilides, Phocus, Phocceus, Phocion, poculum, Socrates.

O ante d.

O ante d in dissyll, produci. vt nodus. Excip. Codrus, modus, modo, odor, Rhodos. In polysyll. autem corrip. vt odium. Excip. Clodius, Dodona, Zodiacus.

O ante f.

O ante f corripitur, vt ofella.

O ante g.

O ante g produc. vt Ogyges. Excipi. Bogus, Cogifantra, logos, sic logica, &c. Phlogis, Phlogius, rogo, rogius, toga, Vogesus.

O ante l.

O ante l corripitur vt stola. Excip, Bola, Bolanus, Boletus. Colis insular nomen; sic & colis appellatiuum à quo coliculus, coleus, colon id est mēbrū, at colon pro intestinis, vnde colica passio, corripitur. Colum vasculum per quod lac vel alius liquor purgatur produ. colus, qua mulieres nent, & colo is corripiuntur. Coliphium. Choliambus

bus, solium, Folia, æ, venefica quadam. Moles vnde molior, moly, nolo, Nola oppidum Campaniæ olim, Olearos, Olenus. Olea mensuræ nomen, nam pro a bore corrip. proles hinc proletarij, prolixus, Psoleon, Polydamas & Polypus variantur, sæpius tamen producuntur: verum cætera à πῶλῦ composita corrip. vt Polydorus. Solus: hinc solitudo, sed solum, id est, sustentaculum corrip. hinc solidus, solor, solamen, solennis, solers, scolon, spoleton, spoletanus, Derivata à Sol produc. vt solaris &c. Tmolus.

O ante m producitur: vt comessor, sed comedo ex compositione corripitur, vomer cōtra primitiui naturam. Excip. Bromius, Bromia, Bromus, Coma sic como as, sed como, is, id est orno, produc. Cometa, Comes, sic comitor, comitium, cromis, Chromus, Cometes viri nomen. Chromius, dominus, sic dominor, domus, domo, as, Demitius Domitianus, δρόμῳ, id est curfus, hinc dromedarius, dromas, Dromas adis, canis nomen, & hippodromus, glomus glomero, Gomor: sic Gomorra, Homilia & quidquid est ab ὁμοίς, id est similis, & Homonæa &c. homo, Homerus, Homole, Nomas adis, omasum, omitto, Promertheus, Promulus, stomachus, Tomi, oram, Tomos, tomus, Tomyris, vomo, Tomica rectius corripitur, Vomauus.

O ante n corripitur, vt sonus. Excip. habentia c d vel p ante o: vt conor, dono, pono: Hinc tolluntur Clonius Chronius, Clithonius, Conon, Donyfa, Donace. Secundò excipiuntur ἄνγυλα, id est angulus, hinc forte Gonophius &c. Monychus. Reliqua autem à μόνῳ, id est solus corripuntur, vt monachus &c. Nonus, nonaginta, nonæ. Nonius, Thonitis, Zona.

O ante p corripitur, vt tropus, operio actiuum, sed operior deponens producitur, hinc à nonnullis per duplex p scribitur. Excip. habentia c ante o, vt copia, scropha: hinc tolluntur copos in compositis, vt artocopus, episcopus, scopus hinc scopulus, Scopas, cophinus. Excipiuntur etiã hæc à regula, Dropax, Opis nympa, Opoclope, Populus arbor, Psophis, Popea, Sophrona, Sophrosine, Sophroniscus, Sophronium, sic cætera quæ à σῶφρων, id est castus, veniunt. Sophronius autem apud Martialem o breui priore, altero longo ponitur, contra quam Græcæ scri-

DE ARTE VERSIFICATIOPIA

pturæ ratio postular, versus fortassis, vel nomē ipsum cor-
ruptum ac viciatum est sopio is, at semisopitus semper cor-
ripitur: sic lōpor, soporo, Tophus.

○ ante q. ante
r. ○ ante
i. ○ ante
f. ○ ante
t. j. ○ ante

○ ante q. corripitur: vt quoq; coniunctio, sed quoque à
quis, vt alij ablatiui in o, produ.

○ ante r. ○ ante
i. ○ ante
f. ○ ante
t. j. ○ ante

○ ante r. corripitur, vt corium, motor. Excip. habentia
l vel r ante o: vt gloria, rora, Choreus, Corus. Chorus au-
tem pro cœtu corripitur, coram, Corycus, Corytus, Cory-
tha, Coralium variatur, sed frequentius producitur, Cho-
ralmij *Δῶρον*, donum vel palinus: Hinc Dorotheus &c. sic
Dorus, Dorias. At *Δόρυ*, id est lancea corripitur: hinc dory-
phorus, doryclus &c. Doris idis, Doriscus, Dorus, Dores,
Dorion, hora: sic horoscopus, Horops, Horus, at Flora
propriū corripitur. Morio id est fatuus: hinc morari ver-
bum. i. desipere ac fatuum esse, pro expectare corripit. Mo-
rus arbor, & adiectiuū Græcum, morosus à moribus pro-
ducitur deriuatione, si à mora reperiat, corripitur: vt
aiunt, Moricum, Noricum, Noris vrbs, ora appellatiuum
pro dea autem corripitur, Oro as, Oromedon, oropus.
Oricos, Orata, Orithos, Orion variatur, Orithyus, Orifi-
cium, Orea, Oritz, Orithya, Phora, Phorus, Pfora, Sora
Sora &c, Sorex, Soros hinc forite, Thorax, Toranius, Vo-
raptus.

○ ante f. ○ ante
t. j. ○ ante

○ ante f. corripitur, vt prosa. Excip. Cosæ arum, Co-
sya variatur, Dosis, Mosas, Mosa, Mosella, Mosyni, Osi-
ris, Olius, Olinus, posui præteritum, Profides, *πρῶς*, id est
ad: corrip hinc prælodia &c. Prosymna, Prosopon, proso-
popæia. Proserpina variatur acceptabilior tamen est pro-
ductio, rosa hinc roseus, quod à ros produciitur, vt rosidus.
Sofius bybliopolæ nomen: at Sofia serui nomen prod.

○ ante t. j. ○ ante

○ ante t. corrip. vt notus venti nomē: notus verò parti-
cipium per generalem regulam produciitur, sic quæ hinc
fiunt noteo, notesco &c. Excip. habentia duas consonan-
tes ante o, vt Clotho &c. præter Brotheas, Crotus, Cro-
ton, crotalium, Crotopus, Crotiorus, Proteros, Scotus Græ-
cum, hinc Scotinus, Scotulâ. Produ. quoque Cotulus, Cote
vel es, coturnix, lota si dissyllabicos accipias, rectius ta-
men tribus syllabis effertur, Lotus arbor, Lotium produ-
ciitur à Catullo. Yalla tradit o breue habere, poto, Potilia-

nus. Photis, Soter, hinc soteria, Sotes, Sotades, totus actoties, & totidem corrip. Vocienus.

· O ante u corripitur: vt ouis. Excipiuntur ouum, prouincia. O ante u.

¶ V ante consonantes in primis syllabis:

V ante b corrip. vt rubeo. Excip. habentia b vel n ante u: vt Bubo, nubo, sed corripe bubulcus, pronubus, innubus, cōnubium variatur. Excipiuntur secundò glubo, huber & quæ hinc descendunt: vt hubertas exhuberare &c. sunt qui hæc sine aspiratione scribunt, iubilū, lubricus, pubes, sic pubesco & cer. rubigo, suber, subula, subulo. Tuber neutro gene. fungi species. At pro arbore & fructu fæminini gene. corrip.

V ante c produ. vt mucus. Excip. habentia c, n vel r ante u, vt cuculus, nucleus, trucido, præter cucubo, cucurrio Nuceria. Excipiuntur & hæc Ducarius, Duco as, vnde educo, nutrio. Duco autè is tertia: produc. sed dux ducis corrip. ducenti, ducenti, fuca: at fucus & fuco as produc. luerum, sic lucror, Lucrinus, Lucretius, Lucretia, lucerna cōtra naturam primitiui, Lucretilis, Luceres variatur, at Luceria oppidum produc. Lucumo, mucro.

V ante d produ. vt rudus. Excip. pudet, pudicus, Ludouicus variatur, rudis, rudens, funis nauticus, rudo variatur, Rudia, Rudinus, fudes, studeo, Trudes contra primitiui naturam, Tuder, tudito as.

V ante f producitur, vt rufus. Excip. Rufæ arum.

V ante g producitur, vt rugio. Excip. habentia fi vel p f. ante u, vt fugio, iugum, pugil, præter fruges frugi, & quid quid hinc fit. Iugerum, iugis, pugio, pugillaris variatur, g. excip. etiam tugurium.

V ante l corrip. vt vlula. Excip. habentia f vel g vel m ante u, vt fuligo, guloce, mulus. Sed corripe, fulix vel fulica, gula, & mulier. Secundò excip. Bulimi, Bule, culus, culcus, Dulichium. & si quid à Αούλο venit. Iulius, Iulianus pulex, quod à neotericis malè corrip. Thule, Pulypus, Palydamas, u pro o, pulastra, vligo.

V ante m producitur, vt humor. Corripe habentia c n vel t ante u, vt cumulus, numantia, tuneco, Tolluntur hinc cumæ, numen, Numacius, struma, numella, corrip. quoque m.

DE ARTE VERSIFICATOR

humus, humilis, humerus, pumilo, vel lio & us variantur rumex.

- V ante n.** V ante n producitur, vt munia. Excip. cuneus, cuniculus, tunica.
- V ante P.** V ante p corrip. vt duplex. Excip. habentia m p vel r, ante u, vt nuper, pupus, quod neoterici, vt nonnulla alia male corrip. rupes, prater Rupilius. Produ. quoque Buphagus, cupa, Cupennius, stupa, vpilio.
- V ante r.** V ante r prod. vt curia. Excip. Curius, Cures, hinc Curetis. At Curetes pro Cretæ populis & Iouis sacerdotibus producitur: sunt & populi Dalmatiæ, & sic corripitur. Curulis, Duraton, Durius, furo, furor, furia, & furio, Muria, nurus, spurius, Turius, Turis viri proprium.
- V ante s.** V ante s producitur: vt Musa. Excipiuntur Frusino, pusillus: licet pusio vnde putatur deduci producat. Susanna variatur, susurro.
- V ante t.** V ante t in dissyllabis producitur: vt brutū. Excipiuntur cutis, frutex, lutum pro cæno: sed lutum nomen coloris producitur, puto, putris: hinc putror. At putor, id est factor, producitur: sic puteo putidus, vter adiectiuum: sed de vter substantiuo dubium est an corripiatur. Vti pro vt. In polysyllabis u corripitur ante t: vt Ruteni. Notantur è longis deducta: vt utilis, glutino, ab vtor & glutē &c. Excipiuntur Buteo, futio: hinc effutio, glutio, Glutius, luturna, mutuo, mutuus, Mutius, Plutarchus, Rutilius variatur, strutio Tutia, Tutius, Tutius, nutrio rectius producitur.
- V ante u.** V ante u producitur. si consonas nulla præcedat: vt vua secus corripitur: vt iuuo, pluuia. Iuerna autē producitur.
- ¶ Mediarum syllabarum quantitas.
- M**edias syllabas vocant Grammatici omnes eas, quæ et primam & vltimam sunt.
- A ante b.** A ante b corripitur: vt cannabis. Excipiuntur Verbalia à prima coniugatione in bilis & bundus & omnia nomina in abulum: vt amabilis, lætabundus, acetabulum &c. Instabilis corripitur: vt stabilis: sic inhabilis. Arabulus, dolabra, dolabella, candelabrum, volutabrum, ventilabrum, velabrum, quia è longis sunt.
- A ante c.** A ante c corripitur: vt Aeacus. Excipiuntur nomina in aculus a um, tã adiectiua quàm substantiua: vt vernaculus noua-

nonacula, habitaculum. Et in aceus, a, um: vt herbaceus, vineacea, orū. Et in acius: vt gallinacius. Item cōposita à βραχ: vt tribrachus &c. Producuntur quoq; è barbaris deducta: vt Dordacum &c. Secundò excipiuntur Anchaces, Benacus, Bonifacius contra primitiui naturā. Cloaca, Cochlaca, Eumacus, iracundus & si quid aliud sit in acundus limaca. Laudace, meracus, cior, cissimus. Mustacius, numacius, opacus, Otacilius, Pastinaca, Pistaciū, Petacius, Portulaca, Pediacia, Pheacia, Sarracum, Sampfacum, Syracusæ variatur: sed productio est frequentior. Valacti.

A ante d corripitur: vt Carneades. Excipiuntur in adus propria è barbaris: vt Conradus, Menradus &c. Ageladas Cicada, Iader. A ante d.

A ante f si inueniatur in simplicibus corripitur, præter Venasfrum & Venasfranum. A ante f.

A ante g producitur: vt suffragium. Excipiuntur cōposita ab ἀγογή: vt Isagoge, paragoge, apage &c. Sic quoq; omnia secundæ: vt onager, pelagus, naufragus, Pamphagus, & quidquid est à πρυμν, vel ab ἀγογή, id est forum: vt Pythagoras, Mandragora: sic ab ἀλγία, id est dolor: vt podraga & cet. Acragas, Abdenago, ἀλλοει, id est mutatio: hinc hypallage &c. Astyages, Arpiages, Attagen, Attiagena, Cartilago fortasse. Lalage, Massagete, Pātagia, Paphagones, Thyrsagetes. A ante g.

A ante l corripitur: vt Italus. Excipiuntur deriuatiua in alis & ale: vt animalis, focale &c. Item deriuatiua Græca in alium: vt Coralium, Sandalium, Condalium &c. rectius corrip. & non nisi Ecclasi, vt puto, producūtur, Aretalogus, Canalis, Ceramalus, Cephalenia, Cephalus tamen primitiuum eius corripitur. Ialysus, Magalia, Mapalia, Messala: vnde Messalinus, Omphale Herculis amica: seimphalos appellatiuum corripitur. Pharsalos, & quidquid hinc est. Pharsalia aliquando tamen corripitur. Sardanapalus, sodalis, Stymphalus. A ante l.

A ante m corripitur: vt Salamis. Nota vbiq; è barbaris syllabæ extentione deducta: vt Adamus, Abrahamus &c. m. Excipiuntur nomina in amen & amentum: vt Examē, Calceamentum, Calamus philosophi nomen: at appellatiuum corripit, Contamino, sic intamino, Dictamus, thymiama. A ante m.

DE ARTE VERSIFICATORI

A ante n

A ante n corripitur: vt galbanum, Sathanas. Excipiuntur deriuatiua in anus, anius, aneus, & anis: vt phasianus, extraneus, Titanius, immanis, inanis: sic aranea vel us, & habentia vocalem ante a: vt Mathiana. Producentur etiam quarumcunq; rerum propria: vt Bolanus, Nicanor, Hispania, Lecaioia mulieris nomen: vt Laletania & Theano. Cætera mulierum propria corripuntur: vt Sagana, nisi è masculinis productis fiant. Corrip. quoque Aristophanes, Epiphanes, & similia. Astyanax, & si quid eiusdem sit originis, Ascanius, Ananias, Apidanus. Sic cætera in danus: vt Datdanus, Iordanis viri nomen: sed pro fluuio producitur. Abana, Bethania, Capaneus, Catane, Cyane, Cyanus, Conchani, Ceranus, Caranus, Drepanum, Duranus, Dissimanus, Euganeus, Eebatana, Eridanus, Hebromanus, Hypanis, Ilibanus, Libanus, Marcomanus, Manganus, Oceanus, Peutaœi, Pitauus, Pritanis, Stephanus, Sequana, Sardauapalus. Susana oppidi nomen, Sicania: at Sicanus variatur. Taprobane. Tæssimanus, Vranus: sic Vranie.

A ante p

A ante p corripitur: vt catapultra, Excipiuntur Anapus vel is, Cynapes, lapis, Iapetides: at Iapetus Promethei pater corripitur. Iapyx, Iapix, Ifapis, Melapus, Neapolis, Priapus, Serapis, Serapion, sinapi.

A ante q

A ante q corripitur: vt Tanaquil. Notentur compositæ vt vtraque &c.

A ante r

A ante r corripitur: vt Barbarus. Excipiuntur deriuatiua in aris & are, atque in aris, a, um: vt molaris, akare, aquarius, Silataria, panarium: sic Ducarius viri proprium, Amaracus, amarus, auarus, auararicus, Baleares, Caphareus cochleare Hilarius fortasse noo rectè produciunt à Sidonio: hilaris enim à quo deriuatur corripitur Longarenus Magarus, Margaria Prudentius malè producit. Nouara, Pinarius, Phalarica, Tiara.

A ante s

Ante s corripitur: vt lasius. Excipiuntur Agaso, Amasis, Colocassa, Caprasius, Iason, Naason, Omason, Orbadius, Pernalus, Pascasius, Viridasius.

A ante t

A ante t corripitur: vt cyathus. Notetur è longis deducta: vt aratrum, optimates. Producentur deriuatiua in atus, a, um, in atius & aticus a, um, in ator & atilis &c. deriuatiua ad-

ucto

herbia in atim: vt tunicatus, senatus. Pilatus, Horatius, Pediacia, solatium, aquaticus, palatium, aleator, saxatilis, vica-
tım: sic oppidi nomen Collatia, & nomina in ates: vt Acha-
tes. Hinc tolluntur Socrates, Xenocrates & cetera ex κρῆ-
τος. i. robur: & si quid tale sita σπᾶτός. i. exercitus: aut à Κά-
τος. id est ambulans: vt Calistratus, schœnobates &c. sic An-
tiphates, Pelates, Zalates, Sarmates. Producitur quoque Ara-
tus Græci poetæ nomen, Ceratus, cicatrix, Egates, Eryma-
thus, Fabratèria, Grabatus, Hypates, Leucate, Lupatium, Pa-
latus vel um Reate, Phabaton, Tiphata: sic Teatus, Tegea-
ticus, theatrum, veratrum.

A ante u producitur: vt Octavius. Excipiuntur Batauia: E ante
vnde Batauus variatur. Pataviium. te u

E ante vocales in medijs.

A ante b corripitur: vt muliebris. Excipiuntur Alebes & I ante
Alebus. b.

E ante c producitur: vt imbecillus. Excipiuntur Acerseco I ante
mes, Berecyntos, Ezechias, Pherecles. Oëclides, Romechi- c.
um Seneca, Senecio, Suffecius, Telecoon.

E ante d producitur: vt Sarpedō. Excip. Alcimedon, & ce- E ante d
tera quę in medon medes vel mede desinunt. vt Alcimedes
&c. præter Lycomedes & Diomedes, Cathedra, & quidquid
est ab ἰσπᾶ, id est sedes: Celedon, Empedocles, Effedum. Fi-
cedula variatur. Lacedæmon, Lebedus, Macedon. Ouidius
tamē Macedonia propter tot breues produxit. Melchise-
dec, Peucedanum, Menedium, Termodon, Vagedrusa, Vnedo
Veleda, Zebedæus variatur.

E ante f variatur: vt Liquefacio. Veneficus tamē variatur. E ante
citur. f.

E ante g corripitur: vt Elegia. Nota semper è longæ de- E ante
ducta: vt Collega à lego as & cæt. Excipiuntur Cethegus, g.
Naupegus, symphlegas.

E ante l producitur: vt Candela. Excipiuntur composita E an-
à τῆλῶ: vt Aristoteles, & σήλω, id est crus: vt Periscelis te l.
&c. Ageladas, Achelous, Albimelech, Alleluia rectius ora-
tio est. Arele, Arelas, Angelus, Ampelus, Ameletis, Arde-
lio, Ampelius, Avelis, Cybele: sic Cybelus, Cypselus, Euan-
gelium, Eleleus, Eutrapelus, Enceladus, Encheliz, Ficeliz,
Hedymeles: & si quid à κῆλες descendit, præter Philome-
lus

DE ARTE VERSIFICATOR A

ius & a, Icelus, Menelaus, Meneleus, Nephela, Nyctelius, Obelus: hinc obeliscus, Penelope, Penelops, Pterelas, Se-
mele vel stimele, Sepelio, Stenelus, Stipelus vel Stiphelus
Sicelis, Sicelus, Sicelides, Thymele, Vindelici, Xerāpelin?

E an-
te m

E ante m producitur: vt Diastema. Excipe Anathema,
quod Prudentius & nonnulli e longa posuerunt, id nobis
non est imitandum. Alemania, Anchemolus. Archemorus
Anemos: hinc anemoria, Anthemius, Artemis: hinc Ar-
temisia & Artemidorus, Anaximenes, Autolemus, Chryso-
themis, sic cetera à $\theta\lambda\mu\varsigma$, Elementum, Gersemani, Neopto-
lemus, & quidquid est à $\pi\acute{o}\lambda\epsilon\mu\varsigma$ vel $\tau\acute{o}\lambda\epsilon\mu\varsigma$: vt Polemon
Polemius, Ptolemæus & ext, Ploxemum. Solemus viri no-
men. Telemachus, Telemus, Tlepolemus, Triptolemus, ve-
heimens.

E an-
te n

E ante n producitur: vt Galenus. Excipiuntur composita
à $\gamma\acute{\iota}\nu$, id est genus, $\xi\acute{\iota}\nu$, id est hospes, & $\sigma\theta\acute{\iota}\nu$, id est ro-
bur: vt Protogenes, Eugenia, Amphigenia, Demosthenes
Philoxenus & ext. Armenia, Achæmenes, Achemenides
Ambenus, Alcamenes, Ariasimenes, Alimenes, Abdenago,
Berenice, Berenicis, Carmenion, Ceteneus, Catenātia, Cly-
mene, Clymenus, Clazomenæ, Diadumenus, Echeneis, Eu-
menis, Eumenius, Eurimenes, hebenus & num. Helena, He-
lenus, Hippomenes, Idasimenes, idomeneus, iuuenis, inge-
nium, ingenus, & composita: vt alienigena &c. Melpome-
ne, Misumenus, Miritenes, Nyctimene, Olenos, Orchome-
nus, Ormenus & $\rho\acute{\alpha}\mu\epsilon\sigma\epsilon\sigma$ eno, Pæmenis, Parthenos, Parthe-
nice, Periclymenus, Potlena, Virgilius etiam mediam pro-
duxit, Stelenus, Telemeneus.

E an-
te p

E ante p corripitur: vt Elephas. Excipiuntur Aesepus,
Asclepius, Iosephus.

E an-
te q

E ante q corripitur, sicubi tamen invenitur.

E an-
te r

E ante r corripitur: vt magisterium. Excipe propria, quæ
ferè producantur: vt Homerus, Cythere pro ipsa Venere.
Cithæra tamen corripitur &c. Plurima corripiuntur è qui-
bus multa hic subieci. Primò plæraque latina in ætius, eū
primitiuis suis, si quæ habent, velut Tiberius à Tiberis, Va-
lerius à Valerus, Sigerius, Laberius, Egerius &c. Sic & fœ-
minina: vt Valeria, Febrateria: Acheron, Asterie, Asterion
& quidquid est ab $\alpha\sigma\tau\acute{\epsilon}\rho$: vt Asteriscus, Bructerus, Belleroph-
phon

phon, Cerberus, Craterus, Cicero, Cremera, Camere, Camerius, Casperula, Casperia, Eucherius, Eleutherius, Glycer, Glycerium, Hiericho, Hieronymus, & quidquid est ab ἵππος. i. sacer. Hiera nymphæ nomen producitur. Himera, Laberius, Marcomeres, Mermerus, Nuceria, Pierus, Peteron Silerius, Tripherus, Nicerotes. Composita ab ἔρως, id est amor, & ἀκίπος, id est cornu: vt Phileros, Rhinoceros, Producentur adiectiua pluraque secundæ declinationis Latina: vt seuerus, syncerus, procerus, austerus, gaierus, arteria, Cyperus, Cratera, Cauterium: & quæ alia in τήριον sive τηρία Græcè desinunt: vt Cæmisterium, Baptistterium, Psalterium, Mysterium, Soteria, Clysterium &c. Diæterium, Galerita, Poderes, Statera, Trieteris, Trieris.

E ante s corripitur: vt Ephesus. Excipiuntur verbalia Græca in esis: vt Catachresis, Diæcesis, Poësis, Pleuresis, Phrenesis &c. Item numeralia quæcunque habent e ante simus: vt Viœsimus &c. Archesius, Carchesium, Diaporesis, Ecclesia Etelsia, Galefus, Genesa, Herbesus, Halesus, Halesinus, Iesus, Lyrnesus, Lycabesos, Lirnesius, Marpesus, Magnesius, Marpesius, Mathesis, Megalesia, Malefus, Mlesius, Micalesus, Monesus, Moneses, Mindesius, Mindesus, Menesis, Opesios, Onesimus, Odesus, Sperchesiades, Teumesus, Telmesus, Titaresus, Vagesus viri nomen. Vogelus autem promonte corripitur.

E ante
te s.

E ante t producitur: vt Curetes: Paracletus: Excipiuntur denominatiua in etas vt pietas, composita à μήτρον vt Diametrum. Et quæ ab ἀίπετος, αἶτος, Αἴτος, ἀίπετος veniunt: vt Hæreticus, Syntheton, Chrysendetum, Panaretus &c. Item Aëtus: hinc Aëtius, Aëtites & cæt. ἀίτη. id est virtus, vtimur in quibusdam compositis: vt Anaxarete, Aretalogus, Arethusa, Aschetus, Archetypus, Amethystus, Archetius, Arteticus, Calpetus, Capetus, Ghaletus, Cercetij, Calpetianus, Chremetaon, Cynetes, Dercetis, Eteretes, Ection, Feretrius, Feretrum, Hicetaon, Herpeta, Hypetaon, Heluetij, Icetaon, Iapetus, Lampetix, Lucetta, Lucetius, Macetes, Magetæ, Massageta, Meretrix, Olethros obstetrix, Oretæ, Phaëton, Phaëtusa, penetro, pharetra, pheretrum, Pyrethrum, Palperus, Phegeton, Peucetius, Pometij Suffetius, Taygetus, Temetum variatur: opinor

E ante
tet.

DE ARTE VERSIFICATIOⁿIA

rectius produci. Teletusa, Trieteris, Dieteris, Triquetra, Thyrsagetes, Vegetus, Venetus, Petrarcha producit, Venetia: Vietus variatur,

E ante
te u.

E ante u producit: vt Aleuas.

I ante vocales in medijs.

I ante
te b.
I ante
te c.

I ante b corripitur: vt delibutus. Excipitur Oribasus.

I ante c corripitur: vt Epicurus. Excipiuntur ex barbaris deducta nomina in icus: vt Henriens, Vlicus & cætera. Quæ autem è Latinis aut Græcis deducuntur corripuntur: vt Mylicus, Theodoricus, Amycus, Melicus, Dominicus & cætera. Quæ tamen è longis sunt, producantur: vt à *victoria* id est *victoria*, Philonicus, Olympionices, Berenice, Veronica, Theſſalonica & cætera. Amicus, & quæ hinc fiunt, Amyclas, anticus, aprius, Apicius, Aricia, Aequicolus, Bellicanus, Caycus, craticula, canicula, clauicula, cuticula, caprificus, Cuniculus, conutium, cervical, Equicolus, febricator, fornicia, Iunices, Labieum & us. Lorica, lectica, lumbricus, Laſerpicium, Marica, Mauricus, Myrica, mendicus, multicium, Nafica, nouicius, Numicius raro corripitur, Nutrico, pædico, Pelicanus, Palicus, poſticus, pudicus, Prodicas, Phœnicopterus, periculum, pediculus, petricosus, rubrica, redimiculum, Saticulus, Sophopichion, ſitacula, ſomniculoſus, tegeticula, Triuicus, Triuiliuum, tibicen, Vauicus, Vaticanus variatur, Umbilicus, Væpiceus, viticula, vrtica, veſica, Viſtica.

1161

I ante
te d.

I ante d corripitur: vt præſidium. Notentur è longis cõpoſita: vt trucido, uenidero, conſidero, & proprium Deſiderius. Excipiuntur Latina in ido denominatiua: vt formido, Patronymica in ides ab eis: ut Pelides. Et ab us pauca: vt Lycurgides, Belides. Reliqua patronymica in ides corripuntur. Producantur Abydus, Acydal, Alybides, Chelidon: hinc Chelidonia, Euclides, Elegidm, faſtidio formido, Godefrius, Iſidius, Laides, Neſidæ, Poſidei, Piſidæ, Pherecydes, Sigefridus, Thucydides, Veſtidius.

I ante
te g.

I ante g corripitur, vt corrigo. Excipiuntur nomina in igo: vt ſiligo & cætera, auriga, Catapygus, caligo as verbum & nomen: caligo autem, & hinc caligo verbum corripuntur. Diapiganon, Depygis, Erygius, caſtigo, ſie & inſtigo, veſtigo, & quæ inde fiunt faſtigium, fatigo, Laſtri-

gones, Origanum, Præstigiæ, Quadrigæ, salpiga, Vectigal.

I ante l corripitur: vt consilium. Excipiuntur substantiua in ile & à nominib⁹ formata in ilis, vt bouile, quintilis. Corripe autè quæ in atilis desinunt: vt aquatilis. Et à verbis nomina in ilis: vt solutilis, sessilis, nexilis, amicabile: sic parilis, humilis, daphilis & cæter. Excipiuntur secundò Asylum, Asylus, Asylas, Achilus, Allophylus. Abyla variatur. Acilius Aufilenus. Cobyllum, Conchylum, Crocodilus. Condylonia variatur. Duilius, Eriphyle, Fœnilia, Galilæa variatur, Lucilius, Manilius & cæter, Massylia, Massylianus, Massilia autem pro vrbe Galliæ corripitur. Oileus, Odilia, Pamphylia, Pantilius, Penlia, Palilia Rucilius variatur: sic Seruilius, Strobilus, Venilia, Triphylus, Tituulicum.

I ante m corripitur: vt specimen. Excipiuntur à τμή, id est honor composita: vt Theotimus. Item verbalia in men vel mentum à verbis quartæ: vt lenimen, rudimentum, pautimentum: sic discrimen & detrimentum. Et quæ à barbaris sũt: vt loachimus. Et quæ à longis sũnt: vt apprine, discrimino & cæter. Alimenus, Archimedes, Ariminum, Alimon, Adimantus, Amyimone, Enthymena, Epithima, Ephimeris, Opimus Opimius, Quadrimus.

I ante n corripitur: vt ltiner. Hinc quadruplex fit exceptio. Prima producuntur inentia in ina, ine, vel inæ: vt Rapina, Nerine, Adina, Demunior hinc Asina. Apinæ Buccina, Carina, Euphrosyne, eleonora, femina. Fascellina, fuscina, fuscina, Feltina, Gausapina, machina, Mnemosyne, Mutina, mundinæ, patina, pagina, Proserpina, Ruspina, Rhesina variatur. Sophrosyna, sarcina, Sarsina, Siatina, Sibina, trutina, truiino, Xeraupelinæ. Fœminina masculinorum regulam seruat: vt domina, asina, & cæter. Secunda exceptio. Propria serè producuntur: vt Leuinus & cæter. Tolluntur hinc ex prima exceptione nota: vt Ruspina, & cæter. cum his Ariminum, Alemonius, Asinius, Arsinoc, Alcinous, Albinouanus, Aeschinus, Aeschines, Carcinus, Carlinus, Cyminus, Earinus, Fucinus, Fulginia, Fuscinus, Frusino, Gallicinus, Herminius, Lycinus, Lycinius, Lauinium variatur, Matinessa, Morinus, Myrinus, Myrrhina, sardinia, scatinia rectius producitur. Stertinus, Tarquinius, Titini,

DE ARTE VERSIFICATORIA

tinus, Taurominum, Torinus, Vrinum. Tertia exceptio: Producentur deriuatiua in inus a uin: vt bouinus. Deinum tur hinc crastinus, diuinus, serotinus, perendinus, pristinus, hornocinus: & quæ fiunt à nominibus materiarum, lapillorū vel gemmarum, vnguentorum, odorum, colorumque: vt faginus, crystallinus, crocinus. Quarta exceptio. Aginoraris. Acinaces, Acesines, Architriclinus, & quidquid est ἀκλινῆ, id est lectus, caminus, Catinum, cuminum vel cuminū, cōtinus, Echinus, festinus, Gelatinus, Catage lascinus, inquilinus, Mōrticinū, opinor, inopinus, omnino. Pastinaca, pitrinum, propino, popino, puluinar, puluinus, supinare, sagino, salinum, Telchines, tintinabulum.

I ante p. I ante p corrip. vt Antiphō. Exc. Aliphæ, Caiphæ variatur. Coliphium. Enipeus vel Enipheus, Euripus, manipulus, Rhasipalis, Seriphos, Seriphum.

I ante q. I ante q producitur: vt antiquus: Excip. filiqua & cōposita, vt aliqua, reliquus, reliquæ &c.

I ante r. I ante r corrip. vt Anticyra. Excip. Apyrinum, Archimagirus. Amphirantus, Busiris, butyrū variatur, Bechires, collyrium, Colyra, Campirus, Cypirus, Coreyra, Cercira, Deianira, Deliro, Epirus, Epirota, Equiria, Ilaira, Magir^o, Lairus, Ithirei, Osiris, Papyrus, hinc Papyrius & Papyrianus, Petosiris, Podalirius, Phillirius, Rabirius, Sappirus, Semiramis, Stagira, Stantyra variatur, alij Tentyra legunt Thelaira, Vechires.

I ante s. I ante s corrip. vt Cytisus. Excip. methysus, Amphysus, Amphitus, Anchiles, Aruissium, Amisus, Cambyfes Christianus, Crinisus, Cephisus, Cogisantra, Donyfa, Dionisus, diuifio, Elyfa, Elizus, gausus, Lalifio, Moyfes, Ocrifia, Paradyfus, paralyfis.

I ante t. I ante t corripitur: vt conditio. Excip. Græca deriuatiuæ formæ in itis, ites, itas & ita, vt leuites leuitis, Moabita, Architas. Item nomina in itus è nominibus formata, vt auritus, auitus &c. præter seruitus, sic seruitium.

Producentur quoque nomina à verbis in titius, vt supposititius &c. à nominibus corrip. vt patritius, Produ. etiā aduerbia in itim à nominibus, vt viritim, Aquitania, Aconitum. Amphitrite, amicitia, Amithone, Anytia, Aphrodite, Alithyia, Alutes, Beritus, Coritha, Corytus, Cathamythibus

thus, Cocytus, Castritius, corbita, Damascō. Erisitō, Eboñ
 ra, Erithus, Erithræus, cuius correptionem nusquam inue-
 ni: productionē sarpē, fortuitus producitur aliquādo, Ga-
 lita, galerita, Hermophroditus, Hyarbita, Hasbyte, Hera-
 clitus, Ilythia, Idolothyium fortasse, inuitus, tritio pro
 Iacesso seu prouoco in alia significatione corrip. Lulitan-
 na, Mephitis, Misitius, nouitius, Niciterium, nutritius, O-
 dices, Onytes, Orite, Orithya, Pampitius, Polites, pituita,
 Potitius, prorito as, Polygitō, parasitus, paralyticus, apud
 Aratorem producitur, sed quā bene nescio, suspitio, Scri-
 blita, Therfitēs.

I ante u producitur, vt saliuā Excip. Niniue, Simbriū, I ante
 & rediutus, quod secundam syllabam corripit. u.

O in medijs.

O ante b corrip. vt Taprobane. Excip. Canobus, Iaco- O ante
 bus, Iobus, October, virrobon, vtrobiq; b.

O ante c corripitur, vt apocope. Notentur è longis: vt O ante
 negocium &c. quandoquidem, quandoquē; variantur, vt c.
 quando: at quandoque tantum produ. Prod. quoq; propria
 io ocus è Barbaris, qualia sunt Iodocus &c. at quæ Græ-
 ca sunt corripuntur, veluti Demodocus: Produc quoque
 deriuatiua in ocinium cum verbis à quibus descendunt,
 vt latrociniōr, latrociniūm &c. Iannocius, Triochala.

O ante d corrip. vt exodus. Excip. deriuatiua Græca ab O ante
 ὄδῳ, id est, cantus, facta, veluti geodes &c. Botrodum, cu- d.
 stodio, erodio, Emoda, Emodus, Herodius & He-
 rodianus, Laodocus, Nebrodes, Oroses, Ihermodon.

O ante g corrip. vt syllogisus, Produc. ἄγωγῃ, hinc sy- O ante
 nagoge, paragoge. Bagogus Oroginta, Tolistobogi. g.

O ante l corrip. vt violō. Produc. deducta à πωλιῶν, id est O ante
 vendo & κῶλον, id est membrum, vt bibliopola, dicolon l.
 &c. Aetolia capitolium, Cymolus, Deolis, Idolum, Iolas,
 Mausolus, Mediolanum, Nebole, Pæctolus, Phicolus,
 præstolor, Subsolanus, Timolus.

O ante m corrip. vt hebdomas. Excip. nomina neutri O ante
 generis: veluti amomum, abdomen &c. præter hippoma- m.
 nes: Sodomum vela, epitome & quidquid est à τομῆ, id est
 inciso. Notentur è barbaris deducta, vt Absalomus. Esro-
 mus &c. Cenomani variatur. Ithome, Ithomus.

O ante

DE ARTE VERSIFICATORIA.

- O ante n.** O ante n prod. vt obsonium. Hippona. Notentur è breui-
 uibus deducta: vt Chelidonia, à Chelidon onis, Pzononia à
 pzon onis &c. corrip. quoque à $\varphi\omicron\upsilon\upsilon\iota$ vel $\varphi\omicron\upsilon\upsilon$ quando si-
 gnificat eadem, vt Tisiphone, Nebrophonos, sic quoque
 à $\gamma\omicron\upsilon\upsilon$, id est genu, genus, filius vel factus composita, vt
 chrylogonus, Antigone &c. Secundò Excip. Axona, Ap-
 onus, Autonoe, Apollonius Martialis corripuit, potest &
 produci nā Græcè per ω scribitur: Atronius, Arsiene, Aco-
 nitum, Alcyone, Ballonoti, Co α sonum, Chione, Eurymo-
 ne, Epimone, Erichthonius, Edonius, sed Edonus produ-
 Edonis variatur. Hesione, Hermione, Hiconus, Hylono-
 me, Harmonia, Harmonicus, Ilioneus, Ilione, Ionium cum
 de mari, nam pro regione produ: Mandonius, Meriones,
 Mycone, Matrona fluuij nomen, sed pro muliere maritata
 prod. Manonyx, pleione, paretoniū, pelethroniū, P α uonia,
 phemonæ. Notentur & quæ ex primitiuo calij o breue secū
 trahūt: vt Peonia, Meonia, hemonia, Macedonia, Ausonia.
- O ante p.** O ante p corrip. vt Merope. Excip. Anthropus, Alopus
 Aesopus, Cleophas, canopus, Conopeū, Conopus, Croto-
 pus, Europa, Epopeus, Hylopus, Hidropisis, Inopus, Iopas,
 Metopon, Rodopis nymphæ nomen. At Rhodope mon-
 tis nomen corrip. Profopus, Pyropus, Sinope, Sinopeus.
 Siopē.
- O ante r.** O ante r corrip. vt roboro. Notentur deriuata à lon-
 gis vt olorinus. & deriuata in oris a um, & orius a um, vt
 lonorus, præt^{er} Produ. composita à $\lambda\alpha\omicron\upsilon\upsilon$, id est,
 palmus, vel donum, vt Iliidorus, Pandora, tetradorus &c.
 Achoreus, Antores, aurora, Cytorus, Cytorum, Crotio-
 rus, Chrysoloras, Ciborium, Diore, Helorus, Lycoras, Li-
 coris, Lycoreus, Lycoryas, meteorus. Oporin^{us}, Pelor^{us} Pe-
 loris, Risamori, Sertorius, Sycomotus, Trichorum, Tribor-
 rium.
- O ante s.** O ante s produ. vt Ioseph. Excip. Ambrosia, Ambrosius.
 Ambrosius, Ebofita, Enofichtō, elemofyna, Ennosigzus.
 Euphrosyne Genotus, Leucosia, mnemosyne, Pandrosus,
 Petosiris, Symphosium, Siracosius, Sophrosyne, Syracosi-
 us, Theodosius, quod Mantuanus produxit.
- O ante t.** O ante t produ. vt aptotum. Corrip. composita à $\sigma\omicron\tau\omicron\delta\omicron\varsigma$,
 id est datus, & $\pi\omicron\tau\omicron\delta\omicron\varsigma$, id est potus, vt Herodotus, Antidotū
 sym-

lympox, compotor &c. Acrotatus, abrotanum, Ballonotus, Coprotinus, Deiotarus, Gulgota, Hyppotas, Ocuotria, Onocrotalus, Sibotes.

O ante u raro inuenio præterquam in proprijs, vt Ludonicus, Genofeua, Clodeueus variatur. O ante u.

V ante b corripitur: vt lugubris. Excipiuntur Ambubatax anubis, infuber, connubium variatur, faluber. V ante b.

V ante c d g produc. vt festuca, tefiudo, lanugo. Excip. volucer volucris. V ante c.

V ante l corrip. vt singulus. Excip. deriuatiua in ulti vt tribulis, curulis &c. apulia: sed apulus corrip. amulius adulator, adulescens, Getulia, lulus, peculium, portulaca: torcular alij corrip. alij produci volunt. V ante l.

V ante m producitur, vt legumen. Corrip. nomina in mētum à verbis secundæ, vt documentum: & antiqua in quibus u pro i locatur, veluti optimus: & manifestò à breuibus deducta, vt à tumeo contumax, contumeha &c. antumo, Columella, columen hinc incolumis. Cucuma, cucumis, Crustumium. Crustumium, euolumentum, irrumio, Lucumo, Paclumeius, posthumus. V ante m.

V ante n produc. vt lacuna, sed corripitur albunea. V ante n.

V ante p corripitur: vt Rutupinum. Excip. arupinus, Etrugdupus, marsupium. V ante p.

V ante r producitur, vt penuria. Corrip. verba meditatiua formæ in otio, veluti dicturio. Sed produ. liguriò scaturio, Corripitur rus, Biturix. Centuripe centuria decem. & quæ inde fiunt. Lemuria profertur, Liguria, luxuria, Mamurius variatur. Masurius Mercurius, Palphus, purpura, Sabura, saturca, satura satura, Staturio, tugurium, Turinus, Vulturius. P.

V ante s producitur: Syraculæ: hinc tamen Syracusis u correpta legitur contra primitiuam naturam. Sed non nulli tum scribere malunt Syracosius. Excip. Blandusia, Brundisium, Canusium, Cadusij, Ebusus, Perusinus: Venusinus & Venusina variantur. Volusius, Volusus.

V ante t producitur, vt argutus Excip. Arbutus, defrutum, luterius, Minutius. V ante t.

V ante u corripitur, vt Pacuuius. V ante u.

Vltimarum syllabarum quantitas.

A decli-

verulum.
Quælibet. Vix enim iursum quingentor
sepe veruti.

DE ARTE VERSIFICATOR' A.

A in vl
claus.

A Declinatum breuia, sed protrahc sextum,
Et quintum, cuius rectus producitur & mna
Producent nostri quædam muliebria Græca
In recto, vt Tegea, sine teste nihil volo tale.
Non declinatum produc, ita cum quia demptis,
Et puta non verbo, Ginta melius loco longum
Postea & ultra leges cum contra curta licenter.

A declinatum corrip. vt musa arma nominatiui & vo-
catiui casus. Si nomen poëtice pro aduerbio sumatur, no-
minis quantitatem seruat, vt transuersa pro transuersè. Ab
hac regula tolluntur ablatiui, quia producantur, vt musa
mea, & vocatiui à nominatiuis Græcorum in as primæ
vel tertix declinationis masculinorum, vel in es primæ,
veluti Aeneas, Anchisa, Atla. Vocatiuus autem in a ab es,
rarus est in prima declinatione, quia potest etiam nomi-
natiuus in a desinere, & ita vocatiuus corripitur. Vocati-
uus verò in ta à nominatiuo in tes corripitur: vt Orestas si
idem vocatiuus in e desinat producitur. Mna produc. cu-
iuscunque casus, at mina corripitur. A in nominatiuo Græ-
co fœminini generis à nostris ferè corripitur licet illi fe-
rè prod. vt Scylla, Medea, & cetera. Aliquos tamen nomi-
natiuos nostri ad imitationem Græcorum produxerunt,
sed in cæsura ferè vt Hypermestra &c. A in omnibus per
casum non declinatis produc, vt clama, frustra, supra, &c.
Ita tamen & quædam. Sic puta aduerbium apud Persiũ
vbi nostri codices habent puto. Numeralia in ginta re-
ctius produc. in genta autem & gena corrip. Postea apud
Ouidium semper corrip. sed tum alij diuisis dictionibus
legi volunt Post ea. Contra & ultra licenter inueniuntur
corrip. tu tantum producto.

E. E breuia, primæ produc & nomina quintæ
Cum natis, addes pluralia cuncta secundæ.
Iunge doce & socias, monosyllaba longa repono.
Inclinatiuas præter, male cum bene dempto
Omnia produces aduerbia, si qua secunda
Præstiterit, summiq; gradus aduerbia quæuis.

Sunt

Sunt ferme atque ferè producta, quibus dabis ohe.

E corrip. vt docere, Hercule. E in prima & quinta declinatione cuiuscunq; casus prod. vt parafceue, Anchise, specie, die, re, hinc hodie, pridie, postridie, quoidie, quare. Priscianus tradit vocatiuos Græcos tertix declinationis à nominibus in es etiam produci. Nam Græcè scribuntur per κ vt χριμκς & χριμκ. Eandemq; rationem etiam latinorum veterum huius formæ puto esse, vt sunt Achille, Vlyse &c. Nam exempla quæ Despauterius contra Priscianū adfert, idonea non sunt. Producentur quoq; pluralia in e: vt cœte, tempe, mele. Fame ablatiuus aliquādo corri. quia fames olim quintæ declinationis fuit. Producitur omnis secunda persona vocis actiue secundæ cōiugationis singularis numeri, præsentis temporis imperatiui medi, vt doce, moue &c. Caue tamen frequentius corrip. quia olim cauo, & alia quædam per tertiam dicebant: vt vido fulgo &c. hinc valedico variatur. Monosyllaba prod. vt me, de. Hinc demuntur coniunctiones encliticæ, q;, ve, ne, & in compositis q;, quisq;, nonne &c. Syllabicæ adiectiones etiam corrip. vt huiusce, tuapte &c. Producentur aduerbia in e ab adiectiuis secundæ declinationis siue comparantur siue non, vt pie, propere, exinie &c. Excipiuntur male, bene, & mage pro magis. Aduerbia superlatiui gradus vni decunq; fiunt producta: vt maxime, minime. Producentur quoq; ferè, ferme & ohe.

I longum pono, vocitantem ce

Sapeq; græcorum ternum, Mnoidi testis,

Sed nisi, siue quasi, nihi, ibi, sibi, vbi variabis.

Et tibi iunge cui. Tantum breue meli locatur.

I produci, vt fieri. Excipitur vocatiuus tertix. Darius etiam tertix græcus aliquando producitur, aliquando corripitur. Aldus credit tamen datiuus à genitiuis crescentibus produci non posse, nisi ratione casuræ. Notanda tamen quæ ex prima Græcorum declinatione apud Latinos in tertiam transeunt: vt Oresti, Euripidi, Pyladi, & similia, quæ semper producentur. Variabis in litera posita, inter quæ nisi cui & quasi rectius corrip. cui tamen sæpius monosyllabum est: & sic semper produ. Meli, id est mel, corri-

DE ARTE VERSIFICATORIA

pitur in compositis. Græca quæ in y exeunt, corripuntur, vt moly. Excipiuntur quæ per Synzresin dicuntur: vt Tethy pro Tethyi.

O commune datur, produc monosyllaba iungens
Cum terno sextum. Atq; aduerbia nomine nata.

At variabo cito, cum sedulo, mutuo, crebro
Seroq; sit curtum modò solum, sed breuiari
Ergo pro causa non vult, produco quaterno
In casu nomen sit cuius in us genitiuus.

O patrij produc variaq; gerundia vera.

O variatur, vt Cato, leo. Sæpius autem corrip. scio, nescio, duo, ambo, ego, homo & cito. Produc. tantum monosyllaba. Item datiu & ablatiu, & aduerbia ex nominibus ducta, vt sto, pro, damno, tanto, quanto, sic ideo: variantur cito, sedulo, mutuo, crebro, sero & profecto: sed modo tantum corrip. Ergo pro causa tantum produc. alioqui variatur, Græcum in o faciens genitiuum in us producit tantum o in nominatiuo, datiuo, accusatiuo, & ablatiuo, vt Dido, Clio, &c. Atticus genitiuus producit tantum. Virg. Androgeo galeam. Variabis vera gerundia, quæ verbi constructionem seruant. Productio tamen est frequentior.

- V B. V semper produc. B contrahit: Barbaræ demer
C. C produc, nisi nec donec. Sed velis.
Hic bene pro ..... verbum iuramus isti.
D T. D breue ponatur ceu t, nisi syncopas fiat.
L. L breue sit. Cum Sol & nil tolluntur Hebræa.

V produ. vt Iesu. B corripitur, vt ab, ob. Excip. barbara in h: vt Iob, Iacob. C produ. vt sic Corrip. autem, nec, lac, donec. Hic aduerbium produ. tantum. Hic pronomen variatur: sic fac imperatiui modi, quod rectius tamen corripitur. D & t corrip. vt apud, caput, fumauit: si autem fieret syncopa, vt obit pro obiit, potest produci: sed nunquam extra cæsuras. L corrip. vt sal, nihil. Excip. sol & nil quibus Aldus addit pol. Hebræa produc. veluti Michael, Israel.

N produc,

N produc, de *mas an*, in *or prolem*, tamen atque
Forsitan or forsan, viden: huic conformia iunges.
Quod dat inis curtum est, velut *on*, quod tertianescit.
Corripitur quartus, quando brevis vltima recti est.

N prod. vt *hymen*. Tolluntur, *an*, *in*, cum prole, dein, *exin*
ful in, *proin*, *iamen*, *attamen*, *forlan*, *forsitan*, viden & quæ-
 cunque per apocopen n habent, vt *men pro mène*, sic *scin*
egon &c. Corrip. en habens inis in genitiuo, vt *pecten*, *cri-*
men. Sic quoque in *on* secundæ declinationis, vt *Ilion*, *Pe-*
lion. Corrip. accusatiuus, cuius nominatiui vltima corrip,
 vt *Medean*, *Malan*, *Menelaon*, *Parin*, *ibin*.

R breuius, produc cuius dat patrius eris.

Addito Iber, aër, æther. Sit *Celtiber auceps*.

Vt cor non longum melius. Producito tantum

Cur, far, lar, fur, Nar, par, nec prolem breuiabo.

R corripitur: vt *pater*, *mater*, licet Græcè per *n* scribantur.
 Excipiuntur nomina in *er* habentia eris penultima longa
 in genitiuo: vt *crater*, ver. Sic *Iber*, *aër* & *æther*. *Celiber*, va-
 riatur. *Cor* rectius corripitur. *Cur*, *far*, *lar*, *fur*, *Nar* & *par* cū
 suis compositis producuntur.

As produc, sed *adis* quæ dant patrio breuiantur.

Et ternæ quartæ, vides bonus Helias inquit.

As produc vt foras. Excipiuntur nomina quorum ge-
 nitius inadis vides desinit: vt *As*. Corripitur quoque
 accusatiuus græcæ pluralis numeri tertie declinationis: vt
Heroas, sic & *Helias*.

Ponitur es longum, plura alia corripe græca:

Quæ crescunt, velut es desum, panes, inquires adde

Cum neutris, or si patrio est penultima curta

Ternæ: tolle Ceres, aries, paries, abies, pes.

Es producitur: vt *Anchises*. Excipiuntur omnia Græcæ
 pluralis numeri tertie declinationis crescentia in singula-
 ri: vt *dæmones*, *cyclopès*, *Cilices*: nonnulla tamen Latinorū
 more produci cernes. *Es* à sum corripitur, ab edo produ-
 citur. Inquires rectius producitur. *Penes* & nomina ueutri
 generis: vt *hippomanes* &c. corripiuntur. Sic quoque no-

DE ARTE VERSIFICATORIA

mina tertix in es, penultimam genitiui corripitur: ut mi-
les, teres. At solum producantur Ceres, abies, paries, aries &
pes cum suis compositis: ut tripes, apes &c.

Is breuio, verum plurales protraho casus.

Isq; quod in patrio mutatur in itis & inis

Aut entis. Tethys vario, glis, vis quoque nomen

Cum verbo longum est, veluti persona secunda.

Protrahit is, quoties itis plurale reponit.

Is corripitur: ut quis. Pluralis casus in is producitur: ut
dominis. Sic quoque nomina in is, quæ penultima longa
faciunt genitium crescentem in itis, inis, & entis: ut lis, Si-
mois & cætera. Tethys ferè corripitur. Produc glis & vis
sive nomen sive verbum cum suis: ut sis pro si vis, quamuis.
Item secundæ personæ singularis, quando plurale habet
itis penultima longa: ut sis, velis & cætera. Producitur quo-
que secunda persona futuri temporis coniunctiui modi in
ris, quæ in præterito eiusdem modi tamen corripitur.

Os produc, patrius brevis est, & compos & impos.

Osq; ossis præbens, rectos breuiato secundæ.

Os producitur: ut nepos. Excipitur genitiuus in os: ut Ar-
cados. Item cōpos, impos, os ossis, at os oris producitur. Cor-
ripitur omne nomen in os secundæ declinationis, ut syno-
dos, Samos.

Vs correpta datur monosyllaba, cum genitiuis

Ternæ vel quatuor, numeriq; secundi

In quarta primum, quartum, quintumq; & in vris

Dum utis patrius vel in udis & untis oris sive

Aut quintus fit in u, longus tum rectus habetur,

Ergo produces venerabile nomen Iesus.

Vs corripitur: ut tempus. Excipiuntur monosyllaba: ut
rus. Et genitiuus tertix: ut Didus. Producitur quoque ge-
nitiuus quartæ cum nominatiuo accusatiuo & vocatiuo plu-
rali eiusdem declinationis. Producitur us in nominatiuo
singulari, ubi genitiuus terminatur in utis, udis, vel uris,
vel vntis penultima longa. ut virtus, tellus, Amathus &c.

Producitur quoque ubi vocatiuus in u desinit: ut Pan-
thus,

thus, Iesus.

De Accentibus & Periodis.

Accentus est ratio pronuntiandi. Hic triplex est. Acutus, quo syllaba eleuatur. Grauis, quo syllaba deprimitur. Circumflexus est, quo syllaba eleuata deprimitur. In qualibet dictione est vel acutus vel circumflexus acceutus prædominans. Ceteros graues dicimus.

Accentuum Regulae.

Monosyllaba dictio naturaliter producta circūflektitur: vt dós, rēs: si autem naturaliter breuis fuerit, licet positione producat, acuitur: vt sūm, est, nūx. Dictio dissyllaba, cuius prior naturaliter producit, circumflektit priorem vt āra. Alioqui priorem acuet: vt réges. Polysyllaba dictio cuius penultima corripitur, antepenultimam acuit: vt áffatim: at si penultima producit, vltima existente longa, acuit penultimam: vt sacérdos. Quòd si vltima corripitur, & penultima producat, hæc circūflektitur: vt Romānus.

Exceptiones regularum. Interrogatio accentum mutat, quia vltima interrogationis semper acuitur: vt Quis furor ó ciués? Secundò distinctionis gratia mutatur accentus: vt ergo coniunctio, ergò nomen pro gratia. Tertio concessio: vt petir pro petiuit. Quartò transpositio: vt cùm me mecū. Quintò compositio: vt ádsum. Sextò idioma, id est lingue proprietates: vt profodia, philosophia &c.

Periodus est absoluta oratio, quæ sententiam continet: cuius partes sunt summota. Cola membra sunt in longa circūdictione perfectæ orationes. Composita quæ Cicero vocat, sunt imperfectæ orationes: vt apud Paulum periculis, abijciamus opera tenebrarum, & induamur arma lucis: tanquam in die compositè ambulemus, non comestationibus & ebrietatibus, non cubilibus ac lascinijs, non contentione & æmulatione, sed induamini Dominum Iesum Christum. Hic Colon est, abijciamus, opera tenebrarum, & induamur arma lucis. Alterum, tanquam in die compositè ambulemus non comestationibus & ebrietatibus, non cubilibus ac lascinijs, non contentione & æmulatione. Tertium colon, sed induamini dominum Iesum Christum. Partes autem colo

DE ARTE VERSIFICATORIA

colorum commata sunt: vt tenebrarum, & in clamur &c.

De varijs carminum generibus.

Monocolon, id est simplex, & vni mèbre, quo non facile vtendum cenſeo, niſi apud auctores idoneos inueniatur, vt ſunt quæ ſequuntur. Hexametrum monocolon sæpè inuenitur Elegiacum apud Capellam libro nono, & Virgil. Sic vos nõ vobis &c. Adonicum apud Boëthium libro primo. Aſclepiadeum apud Horatium. Phaleucium apud Catullum & Martialem. Sapphicum apud Boëthium. Glyconicum apud eundem, & conſtat ſpondeo, rarò etiam trochæo vel iambo, & duobus daçtylis, vel choriambis & pyrrhichio: vt Quin Phœbi radijs graue. Archilochium daçtylicum apud Boëthium libro quinto carminum, conſtat tribus daçtylis, vel ſpondeis, vel alternis, & quarto pede tantum daçtylo partem orationis finiẽte, & tribus trochæis: vt Quam varijs terras animalia permeant figuris. Alcaicum daçtylicum apud Claudianum, conſtat iambo vel ſpondeo, ſed sæpius ſpondeo & iambo, hinc manet ſyllaba lõga partem orationis finiẽs, quam ſequuntur duo daçtyli: vt Princeps coruſco ſydere pulchrior. Alcaicum choriambicum apud Catullum & Horatium conſtat ſpondeo, tribus choriambis & pyrrhichio: vt Alphene immemor atq; vnanimis falſe ſodalibus. Iambicum dimetrum archilochium ac acataleſticum apud Auſonium recipit locis imparibus iambum, tribrachum, ſpondeum, daçtylum anapæſtum. In locis autem paribus iambum & tribrachum. Acataleſtici autem sunt, qui vltimum pedem integrum habent, intellige eum, à quo ipſum metrum nominatur: vt ſi Daçtylicum metrum fuerit Daçtylum, ſi Iambicum iambum &c. Cataleſtici ſunt, quibus in fine ſyllaba vna deeſt, ad perfectionem pedis, eius à quo nomen habet: Anacreontium dimetrum cataleſticum apud Boëthium, conſtat anapæſto, duobus iambris & ſyllaba: vt Stimulis agit furentes. Iambicum trimetrum archilochium & acataleſticum apud Horatium, recipit imparibus locis iambum, tribrachum, ſpondeum, daçtylum vel anapæſtum: locis autem paribus tantum iambum vel tribrachum, & apud comicos frequenter anapæſtum: vñ iam efficaci do manus ſcientiæ. Scazon ſiue iambicum trimetrum, hip

pona

ponactium, frequentissimè monocolon est. Hoc autem differt ab Archilochio, quod hoc in sexta regione sumic iambum duntaxat, illud semper spondeum: in hoc tamen genere obseruandum est, ne quintus pes alius sit quàm iambus: vt Nec fonte labra prolui caballino. Iambicum septenarium apud Catullum addit Iambico tribracho acatalectico amphibrachum: vt Cinæde Thalle mollior cuniculi capillo. Sapphicum choriambicum apud Capellam constat choriambico trimetro & amphibracho sine bacchio. Choriambicum aliud constat tribus choriambis, & duobus trocheis: aliud huic confine, duobus choriambis & tribus trocheis & syllaba. Anapæsticum archilochium dimetrum acatalecticum apud Senecam, constat quatuor pedibus, qui optimè sunt anapæsti, possunt tamen etiam esse dactyli vel spondei in quocunq; loco, ita etiam vt aliquando nulli sint anapæsti: nunquam tamen inuenies omnes dactylos aut omnes spondeos. Anapæsticum partheniacum dimetrum catalecticum apud Capellam, constat tribus anapæstis & syllaba. Boëthius tamen in primum & secundum locum aliquando spondeum collocat. Dactylicum archilochium tetrametrum catalecticum apud Boëthiū constat quatuor dactylis syllaba minus, primus & secundus possunt etiam esse spondei. Ionicum à minori, phaleucium tetrametrum acatalecticum apud Capellam, constat quatuor Ionicis à minori. Ithyphallicum dactylicum tetrametrum acatalecticum, constat tribus dactylis & pyrrhichio. Ananiticum dactylicum tetrametrum hypercatalecticum apud Boëthium, constat duobus dactylis vel spondeis, aut alternis & syllaba, inde sequitur necessario dactylus vel spondeus. Angelicum Stesichorium heptametrum apud Catullum constat duobus trochæis, duobus iambis, trochæo, dactylo, trochæo: recipit tamen primo loco etiam spondeū. Galliambicū apud eundem metrum ex duobus galliambis, quorum prius habet pyrrhichium & duos trochæos cum spondeo, alterum constat pyrrhichio, trochæo, & duobus pyrrhichijs. Trochaicum archilochium tetrametrum catalecticum apud Hymnographum constat octo pedibus minus vna syllaba: habet locis imparibus trochæum, reliquis etiam spondeum:

DE ARTE VERSIFICATIO

deum. Iambicum anacreontium dimetrum catalecticum apud Capellam, constat primo & tertio pede iambo, spondeo, dactylo, tribracho vel anapæsto. Secundo iambo vel tribracho, in fine additur syllaba: trissyllabi autem pedes huic generi raro admiscendi sunt. Dicola sunt ex duobus generibus: mista carmina distropha Heroicum præponitur pentametro elegiaco. Item præponitur alexandrio, vel (ut alij volunt) archilochio dactylico tetrametro catalectico: hic constat tribus dactylis & trocheo, licet autem aliquando quemuis ex tribus primis esse spondeum, dum non spondei omnes. Item Heroicum præponitur archilochio dactylico dimetro hypercatalectico, constante duobus dactylis & spondeo. Præponitur quoque iambico archilochio dimetro acatalectico cum dactylica pentameteri.

FINIS: